

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos postai sor egyszer 30 fillér.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitlitter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 982.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, augusztus 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Hétköznapi munkaszünet.
- Törvény a vasárnapi munkaszünetről.
- Autobuszt Gájbai
- Rablógyilkosság.
- Vasárnap a pesti ligetben.
- Autobusz-alakok.
- Nyár van.
- Szezon.
- Az új pénzügyigazgató.
- Megválasztották az új szerb patriárkát.
- A Gotterhalte áldozatal.
- Juharék fázna.
- Tarkaságok.
- Téma: Augusztus. — Az asszonyról. — A jövő háboruja.

Hétköznapi munkaszünet.

Arad, augusztus 1.

A munkaszünetről, amely sok civódásnak, sőt a sztrájkba is hullámozgalmaknak volt a magva, új törvényjavaslatot dolgoztattak ki a kereskedelmi miniszterium és annak tervezetét most közre adta. Helyes, dicsérni való ez az eljárás, mindenesetre sokkal egyenesebb mint Láng Lajos volt kereskedelmi miniszteré, aki közvetlenül távozása előtt kiadta rendeletben a vasárnapi munkaszünetnek most érvényben levő rendjét, amelylyel egyébként se a munkaadók, se a munkások nincsenek megelégedve, — azután az elégedetlenséget az utódaira hagyta. Most azonban a kereskedelmi miniszter a törvénytervezetet a kritika elé adja, az arra illetékes testületeknek véleményét kéri, amelyek bizonyára nem is fognak nyom nélkül lepattanni a törvénytervezetről.

Kezdjük tehát a kritikát, azon a részen, a mely bennünket a legközelebből érdekel és a mely a mostani állapothoz képest a legtöbb, a legnevezetesebb változást helyezi kilátásba.

A kereskedői üzletek munkaszünetére vonatkozó rész ez. Eöben a miniszter különös megkülönböztetést tesz a főváros, meg a vidék kereskedelmi alkalmazottai között. A fővárosiak kapják a vasárnapi munkaszünetet, a vidékiek pedig — a *hétköznapi*.

A törvénytervezet szerint a vidék kereskedelmi üzletei vasárnap délelőtt nem tíz órától vannak zárva, hanem csak a déli tizenkettőtől. Déli tizenkét óráig a boltok nyitva maradhatnak. E helyett azonban az alkalmazottak kapnak egy hétköznapi napot. Kimondja a törvényjavaslat, hogy az ipari és kereskedelmi üzletekben munkaszüneti napon három órán vagy ennél rövidebb időn át foglalkoztatott alkalmazottak munkaadója a következő hét valamely munkanapján egy teljes délelőttöt vagy egy teljes délutánt, a három órán túl foglalkoztatott alkalmazottnak pedig a következő hét valamely egész munkanapját vagy a hétnek két munkanapján egy-egy teljes délelőttöt vagy teljes délutánt köteles pihenő időül engedélyezni. Erről az alkalmazott le nem mondhat; miután pedig vasárnap délelőtt tizenkettőtől, tehát több, mint három órán át dolgozik, egy teljes nap illeti meg.

Látszat szerint tehát a vidék kereskedelmi alkalmazottai jól jártak. Elveszítettek a vasárnapból két órát s nyertek helyette egy teljes napot: a hétnek másik napját. És e látszat ellenére nem nehéz

megjövendőlni, hogy ez az intézkedés a vidéken általános elégedetlenséget fog kelteni és a legtöbb kritikát zudítja maga ellen.

A vasárnap: nem csupán pihenés. Hiszen, különösen holt évad idején, vagy rossz üzletmenetben hétköznapi is van módja pihenni a kereskedelmi alkalmazottnak. De mégis várja a vasárnapot, a melynek ünnepi hangulatában, általános örvendezésében ő is szórakozást, üdülést nyerhet. A kereskedelmi alkalmazottak, a kiknek egy része már az értelmes osztályokhoz sorozható, másik része pedig fokozatosan oda fejlődik, joggal kívánhatta meg ezt a szórakozást, a szellemi táplálékot, amelyet természetesen csak a vele együtt pihenő és szórakozó emberek társasága adhat legközvetlenebbül neki.

De milyen a kereskedelmi alkalmazottnak hétköznapi üdülése, pihenése. Körülötte zug, kattog az élet; munkában nyüzsgő emberek rohannak körülötte, s az is dolgozik, fárad, akivel közös bolt-helyiségben életének legtöbb idejét tölti együtt. Mégna kedve is teinek az ilyen robot-napon a szórakozásra, a szellemi erősödére, — hol talál arra módot? Hát milyen a családos kereskedelmi alkalmazott helyzete, aki pihenő napján azt se éri el, hogy a családtagjai körülvehessék? A gyerekek iskolában vannak, az asszony a konyhán, a felnőttek talán maguk is kenyér után járnak, — van-e élvezet az ilyen munkaszünetben, ha mindjárt megkiméli is az embert a fáradságtól?

Beszélhetnénk még arról is, hogy a több alkalmazottal bíró üzletekben költségöbbitet okoz, ha mindennap egy-két

Augusztus.

I.

Ha a langyos est leszállott
És fülledt a levegő:
Agglegény és szalmaözvegy
Fölvidultan lép elő.

Agglegény és szalmaözvegy
— E két nyári tényező —
Osztrák-magyar bankjegyekkel
És reménnyel lép elő.

A bankjegye, az mind elfogy,
De reménye — megmarad,
Miközben üz játszi kedvvel
Egy-két éji sugarat.

És hajnalban mea culpát
Rebegnek a bünösök
És fogadják, hogy szerelmük
— A törvényes — ah, örök.

Igen, mert az szörnyen olcsó
(Egy toalett, egy kalap) —
És megvan a legbiztosabb,
Szilárd szerelmi alap.

Morál: ha a szalmaözvegy
Gonosz vágyat rejteget, —
Feleségnek lenni akkor
— Isten uccse — élvezet.

Mert e szörnyü drágaságban
Csak könnyen belátható:
Hol kapunk egy kis takarmányt
És kinek jut — marhasó?

II.

Orfeumban maid minden este
Látsz — jeunesse dorée — ifjakat,
Akiknek szeme pillantása
Egy-egy arcocskán megakadt.

Az orfeumban, oh, az élet
Most élénk, friss, sőt lüktető
És tódul oda a kíváncsi
És nem tódul — friss levegő.

Az orfeumban rendre főzik
Le Szoyert, Petrást és Küryt;
Akinek hangja, bája nincsen, —
Azt bezzeg ott meg nem türik.

Az orfeumban — engedelmet —
Együtt jár hang és szerelem;
A hang hamis és a szerelmet
Ezek után nem rimelem.

Az orfeumban látsz vagy triplán
Minden fajtájú csillagot;
A brettlin is, az égboltján is,
Sőt varrva is itt meg amott.

Az orfeumban egybeolvad
E csillagrendszer sugara;
A fény vakító, rádiumnál
Is rádiumabb éjszaka.

... A rádium, — no persze drága,
De mit nem ér oly rádium,
Amelytől minden égi csillag
Es minden pénzerszény — kihuny.

III.

Szárazság és kánikula —
Ez a téma izgató;
Müvelt család asztalára
Másmilyen tárgy nem való.

alkalmazottat nélkülözni kell, — de a munkaadó szempontjából más az irányadó. A munkaadónak magának is pihenőt kell adni. S miután az üzleti verseny az ilyen pihenőkre való megállapodást lehetlenné teszi, a törvénynek kell kényszerrel alkalmazni, hogy a munkaadót a pihenő megillesse. A munkaadótól, a kereskedőfőnöktől azonban elveszi a törvény a vasárnapi két órát s nem kárpótolja őket semmivel. Az olyan kereskedőt, akinek csak egy segédje van, még azzal is sújtja, hogy a hét egy napján egymaga végezheti az üzlet teendőit.

Kelletlen ajándékot kínál ezzel a kereskedelmi miniszter a vidéknek. Igaz, hogy a falvakban és mezővárosokban bajjal ment a délelőtti tíz órai zárás, de a nagyobb vidéki városokban nemcsak, hogy alkalmazkodni tudott hozzá a közönség, de az év bizonyos szakában, a nyári hónapokban a teljes vasárnapi munkaszünet is aktuálisá vált, sőt itt-ott érvényesült is. A javaslat ez a része meglepő, új ötlet, de alig érvényesülhet. Nem fordíthatja meg a teremtés rendjét, a mely az összes emberekre egy napon rendeli el a pihenést, nem pedig az egyiknek vasárnap, a másiknak pedig hétfőn, vagy csütörtökön.

A bán Budapesten. Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és az „Angol királynő”-be szállt. A bán a délelőtti folyamán meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, akivel a horvát vasúti munkások dolgában tanácskozott.

A király s a plurális választói jog. A „Kol. Ért.” írja: Feltűnő, hogy az összes román lapok, melyek most jóformán kizárólag az általános választói joggal foglalkoznak, egyértelműen hangzóztatják, hogy hiteles értesülésük van arról, hogy a király nem hallandó hozzájárulni Andrássy törvénytervezetéhez. Még Metianu metropolita lapja, a Telegraful Roman is azt írja, hogy udvari körökből tudja, hogy a

király a plurális rendszert semmi esetre se fogja elfogadni. — Természetes, hogy ezekben a hírekben több a taktika, mint az információ.

Törvény

a vasárnapi munkaszünetről.

*
A kereskedőségek nem kapják meg a teljes vasárnapi pihenőt. Délelőtti tíz óra helyett délig lesznek nyitva az üzletek.

Kossuth Ferenc javaslata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Ma megjelent a kereskedelmi minisztérium törvényjavaslat-tervezete az ipari munkának vasárnapokon és ünnepnapokon való szüneteléséről. A javaslat revíziója az eddigi rendelkezéseknek s már huzamosabb ideje sürgette az egész munkásosztály, amely óhajtozva leste már a teljes munkaszünetet. Ezt a mostani javaslat sem szerezte meg. De mindenesetre már így is javulást jelent. A tervezetet megküldik az érdekelt szaktestületekhez s ezek véleményének beérkezése után szaktanácskozást is tartanak. Valószínű, hogy lényeges módosítások esnek még rajta, melyekkel megközelítik azt a fontos szociális célt, amiért a vasárnapi munkaszünet szükséges.

A javaslat huszonhét szakaszból áll s a legnevezetesebb új rendelkezés benne a pálinkamérők munkaszünete. Az égetett szeszes italokat reggeli hat órátdélelőtti tíz óráig szabad árusítani s ha a pálinkamérő sört vagy bort is árusít, akkor nyitva tarthatja a boltját, így legalább megtört ezzel a fiskus régi ellenkezése a fontos és sokat sürgetett kívánsággal szemben s ezzel megadták a módját a kérdés teljes rendezésének. Fontos ujtás az is, hogy a munkaszünetes napon vég-

zett munkáért az alkalmazottaknak kárpótlás jár. Nem anyagiakkal, hanem pihenéssel fogják a munkaadók a munkásokat kárpótolni; három órai munkáért egy hétköznap pihenő delelőtti, ezentúl terjedő elfoglaltságért két félnap jár ki. Erről a jogról a munkás le sem mondhat.

A javaslatot, melyet a kereskedelmi miniszter még ez évben törvényerőre akar emelni, az alábbiakban ismertetjük részletesen:

(Uj munkaszüneti nap.)

A törvényjavaslat az 1891. évi XIII. törvényekben megállapított munkaszüneti napokon, a vasárnapokon és Szent István király napján, mint nemzeti ünnepen kívül a Gergely naptár szerint karácsony első napját is munkaszüneti napnak nyilvánítja.

A munkaszünet a törvényjavaslat 3. §-a szerint, a javaslat szövegében megállapított kivételektől eltekintve, legkésőbb a munkaszüneti napon reggel hat órakor kezdődik és megkezdésétől számítandó huszonnégy óráig, de legalább is a munkaszüneti napot követő nap reggeli hat órádjáig tart. A munkaszünet tartalma tehát változatlan maradt, de jelentékeny korlátozást szenvedtek az említett általános rendelkezések alól megengedett kivételek, ami a munkaszünet teljesebb érvényesülését vonja maga után.

(A munkaszünet terjedelme.)

A törvényjavaslat épen úgy, mint az 1891. évi XIII. t. cikk kizárólag az ipari munkának szüneteléséről intézkedik, de még a mostani törvény azt, hogy miköz munkát tekintendő ipari munkának, nem állapítja meg, addig a törvényjavaslat e részben szigorú meghatározást tartalmaz, mely szerint a kötelező vasár- és ünnepnap munkaszünet szempontjából ipari munkának kell tekinteni minden oly munkát, amelyet áruk, nyers termények, vagy félgyártmányok előállításánál, feldolgozásánál, kereskedelmi forgalomba bocsátásánál és árusításánál, vagy ezekkel kapcsolatban, vagy ezek céljaira, vagy bármilyen kereskedelmi üzlet, ügyelés, vagy közvetítői tevékenység körében nyilvánosan, vagy idegen munkaerő igénybevételével iparszerűleg végeznek.

Száraz embert, kivált aki
Szakértő s bürokrata,
Csak a napfény nem kerüli
És a legyek csapata.

Hő szerelmek, forró csókok:
Borzalomnak tárgya ez,
Még a bakfis is hűtőzik
S gondja: a fürdői dressz.

Még az „érett”-et se győtri
Más kívánat, más remény:
Csak a szecska nőne jobban
S dúsabb vón' a vetemény.

Ha ez így tart, eloszolnak
Az álmok, illúziók —
Mint a felhők oszladoznak
S a mint gyülik a piszok.

Vizet nekem, vizet nekünk,
Északsarkot és jeget —
S ha megfagyunk, legalább az
Olvadás nem fenyeget.

Szebb meghalni jégbehűtve,
Hómezőben, dermedőn,
Mint várva a csapadékot
S fürdőszámlát remegőn.

Mongodin.

Az asszonyról.

— Szemelvények különböző írótól. —

Amit egy nő meg akar tudni, azt kiyészi
vagy sirással, vagy kéréssel, vagy édes csókkal.
Mikszáth.

Akit a nő szeret, annak mindent megbo-
csát; még bűneit is. Akit nem szeret, annak
még erőnyeit sem.
Balsac.

Az asszonyoknak megvan az a különös sa-
játságuk, hogy megmondanak mindent, ami
semmit sem mond és sohasem mondanak olyant,
ami mindent megmond.
Valtour.

Az ördög mindent tud, de az asszony gon-
dolatát nem.
Román közmondás.

Az okos nő, ha szeretőt választ: szívét;
ha férjet: eszt hívja fel tanácsadóul.

Isten az asszonyt nem alkotta a férfi fejé-
ből, hogy parancsoljon neki; sem lábaiból,
hogy rabszolgája legyen; hanem oldalából, hogy
szívéhez közel álljon.
Talmud.

Az asszonyok szívéhez legegyszerűsebb ut a
görbe.
Nagy Lajos.

Az első szerelmi viszonyban a nők kedve-
süket szeretik, a többiekben a szerelmet magát.
La Rochefoucauld.

Hiába fiatalok a nők, ha nem szépek és
hiába szépek, ha már nem fiatalok.

La Rochefoucauld.

A szerelem a férfi életében epizód, a nőnek
szerelme a nőnek egész élete

Az asszony mindent eltitkolhat, csak a
szerelmét nem.
Edvics József.

Ameddig a nő azt mondja: „szerettem”, —
még mindig szeret. Amint megszűnt szeretni,
eltagadja, hogy szeretett.
Hammerling.

Egy igazán szép asszonynak a szemébe
mondani, hogy szép; és egy igazán szellemes-
nek, hogy szellemes: oly izléstelenség, melyet
csak a bárgyu engedhet meg magának.

Hammerling.

Az asszony mikor magában gondolkodik,
rosszra gondol.
Publius Syrus.

Egy nő sohasem oly romlott, hogy ne ki-
válna a csábitott lenni.
Széchenyi.

(A kivételek.)

Nem esik a törvényjavaslat rendelkezése alá az olyan ipari munka, amelyet az iparos műhelyén, üzletén vagy irodáján kívül lakásán, nem nyilvánosan és mások munkaserejének igénybe vétele nélkül végez. Ugyancsak nem esik a törvényjavaslat rendelkezése alá a *mezőgazdasági termelés, a kert és szőlőművelés, a selyemtenyésztés és méhészet, valamint a háziipar*, ez utóbbi azonban csak akkor, ha azt idegen munkaerő igénybevétele nélkül folytatják.

Eilenben az erdei termelés, valamint a mezőgazdasági és erdei termeléssel, a kert és szőlőműveléssel, a selyemtenyésztéssel és méhészettel kapcsolatos mellékiparágak a törvényjavaslat rendelkezése alá esnek.

A törvényjavaslat megállapítja azokat az eseteket, melyekben a feltétlenül kényszerítő okokra való figyelemmel a munkák munkaszüneti napokon is végezhetők s e végből a 4. §-ban felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a felsorolt munkákra nézve a munkaszünet szabályai alól az érdekelt miniszterekkel egyetértéssel rendeleti úton kivételeket állapíttson meg.

(A gyermekek s a nők.)

A rendeletekben a folytonos üzemekre nézve, melyeknél a munkaerő nagyobb kihasználásnak van kitéve, a munkaszüneti napokon végzett munkáknál *tizenhat évnél fiatalabb egyéneknek* vagy az életkorra való tekintet nélkül általában a *nők alkalmazottainak* foglalkoztatása meghatározott időre korlátozható vagy egészen el is tiltható.

Oly munkára nézve, amely erőhatalom, elemi csapás, vagy forgalmi akadály elhárítására, ezek következményeinek megszüntetésére vagy enyhítésére, avagy közbiztonsági, közegészségi, vagy hírszáti érdekből szükséges, vagy kivételes ünnepi alkalmakkor a nyilvános diszitással és a közlekedéssel jár, a törvényjavaslat 7. §-a értelmében a *munkaszünet alól a törvényhatóságok első tisztségűje esetéről* kivételt állapíthat meg, feltéve, hogy a kérdéses munka előrelátható és kiegészítő munkaerő alkalmazásával vagy más módon megoldható nem volt, vagy ha az illető munka elvégzését közérdekből vagy lényeges magánérdek miatt a munkaszüneti napot követő napra elhalasztani nem lehet.

Az asszonyok olyanok, mint a tenger hullámai. Mindig ugyanazok, sohasem hasonlók.

Daniel Dar.

Nem lehetsz oly jelentéktelen, hogy a kacér nő veled ne coquettirozzék; de ha aztán valómásra bátorodol, senki sem fog oly kénytelenül visszautasítani, mint ő.

Bácskay Albert.

A nő élete könyv, melynek előszavát a szülők, tartalmát ő maga írja; a férj hozzáadja a címet, kritikusa pedig a világ.

Urmánczi.

Égetlen cserépből a víz, szitában a finom liszt és asszonyban az újság nem marad meg.

Török közmondás.

Ha rut az asszony, visszatetszik; ha szép, másoknak tetszik; ha gazdag, akkor te vagy hozzá szegény; ha szegény, eltartása gondot okoz; ha okos, uralkodni vágyik és ha buta, engedelmeskedni képtelen.

Hippel.

Ha egy leány, aki szerelmet esküdött neked, más valakinek a felesége lett: vigasztalódjál azzal, hogy nem lett a tied.

(Amit engedély nélkül elvégezhetni.)

A törvényjavaslat 10. §-a szerint munkaszüneti napokon minden engedély nélkül végezhető:

a) a műhelyeknek, üzleti helyiségeknek és ipartelepeknek, azok mindennemű brendezési tárgyainak és tartozékainak felügyelete, ugyancsak a műhelyekben, üzleti helyiségekben és ipartelepeken a közbiztonsági, tűzrendészeti és közegészségügyi szolgálat;

b) a saját vagy más üzem rendszer fenntartásához szükséges tisztogatási, javítási és jókarban tartási munka, amennyiben azt az üzem megszakitása vagy az alkalmazottak életének, testi épiségének és egészségének veszélyeztetése nélkül hétköznapi napokon végezni nem lehet;

c) a feldolgozandó nyers anyagoknak s az előállított áruknak megromlásától való megóvása érdekében szükséges és el nem halasztható munka;

d) az évi leltár és szárszámadások elkészítésével járó munka, azonban legfeljebb egy munkaszüneti napon és legfeljebb délutáni egy óráig.

(Az üzletek munkaszünete.)

A kereskedelmi üzletek munkaszünetét, melynek szabályozását az érvényben lévő törvény a rendeleti útra hagyja, a javaslat közvetlenül olyképen szabályozza, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás munkaszüneti napokon, *Budapest kivételével, reggel hat órától déli tizenkét óráig végezhető*. Budapest területén továbbra is csak a közfogyasztásra szolgáló élelmiszerek s ezek is csak reggel hat órától déli elött tíz óráig árusíthatók.

(A pálinkamérések munkaszünete.)

A dohány, dohánygyártmányok és a dohányzáshoz szükséges cikkek árusítása tekintetében a javaslat fenntartja az érvényben álló rendelkezéseket, ellenben az égetett szeszesitalok árusítását lényegesen korlátozza, olyképen rendelkezvén, hogy azok az italmérések, amelyekben az engedély szerint kizárólag égetett szeszesitalokat szabad kimérni, munkaszüneti napokon csak reggel hat órától déli elött tíz óráig tarthatók nyitva. Amennyiben pedig az italmérésnek bor, sör vagy más ital kimérésére is van engedélye, üzletét munkaszüneti napokon déli elött tíz órán túl nyitva tarthatja ugyan, de a megállapított időn kívül égetett szeszes-

italokat üzletében kimérni vagy árusítani nem szabad.

A karácsony ünnepét megelőző vasárnapon a nyílt árusítással foglalkozó üzletek az egész napon át nyitva tarthatók. Ugyancsak kivételt tesz a törvényjavaslat az országos kirakodóvásárookra is, olyképen rendelkezvén, hogyha ily vásár csak munkaszüneti napra esik, az ipari és kereskedelmi árusítás Budapest székesfőváros kivételével a vásárt tartó községben a vásár egész tartama alatt végezhető.

(Az irodai munka.)

Az ipari és kereskedelmi irodákban a munkának általában szünetelnie kell a törvényjavaslat szerint, kivételt egyedül az olyan irodai munka képez, mely a megengedett ipari munka végzéséhez mulhatatlanul szükséges s rendeleti úton ilyennek nyilvánítottatik, de ez az irodai munka is kizárólag az üzem telephelyén és csupán déli elött nyolc órától tíz óráig végezhető.

(Kárpótlás a vasárnapi munkáért.)

A törvényjavaslat arról is gondoskodott, hogy a munkaszüneti napon elfoglalt személyzet e munkájáért megfelelő kárpótlást nyerjen; előírja a javaslat, hogy az ipari és kereskedelmi üzletekben munkaszüneti napon három órán vagy ennél rövidebb időn a foglalkoztatott alkalmazottnak munkaadója a következő hét valamely munkanapján *egy teljes déli elöttöt vagy egy teljes délutánt*, három órán túl foglalkoztatott alkalmazottnak pedig a következő hét valamely egész munkanapját vagy a hétnek két munkanapján *egy-egy teljes déli elöttöt vagy teljes délutánt* köteles pihenő időül engedélyezni.

Minden más üzemnél a munkaszüneti napon foglalkoztatott alkalmazottnak a munkaadó minden második munkaszüneti napon teljes szünetet köteles adni s ha az alkalmazott három óránál többet dolgozik, a minden második munkaszüneti napon nyújtandó teljes szüneten kívül még a következő hét valamely munkanapján *egy teljes déli elöttöt vagy egy teljes délutánt* köteles pihenő időül engedélyezni.

A nyújtandó teljes déli elötti pihenő időt déli tizenkét óráig, a délutáni pihenő időt pedig déli tizenkét órától kezdve kell adni. Az alkalmazott e napról le nem mondhatja.

Csak annak a nőnek bocsájtjuk meg, ha leesik a női büszkeség piederstáljáról, aki a mi ölünkbe esik.

Büttner L.

Az asszony szeme által lesz széppé és szemünk által szebbé.

Stettenheim.

Vannak asszonyok, akiknél egyre megy, akár megígérnek, akár megtagadnak valamit

Stettenheim.

Tiszteljed a nőket, hogy sokáig ifjan maradhass e földön.

Jokai.

Csudálatos teremtes a nő! Nem lehet annyi hibája hogy egyetlen erénnyel ne tudná ellen-súlyozni és nem lehet annyi erénye, hogy egyetlen hibával le ne tudná rontani.

Jean Paul.

A férfi szerelme villám, mely fellobban, gyorsan átfut a látóhatáron és eltűnik; a nő szerelme napsugár, mely lassan a szívébe hatol s megtermékenyíti; lassan és kéjjel szürsöli be, lényének, gondolkodásának és érzelmének minden rostját átítatja vele, úgy, hogy a megtermékenyítő sugarak a földben, amelynek fölmelegítésére szolgálnak, még akkor is hatékonyak maradnak, miután a nap már régen lehanyatlott.

Mantegazza.

A nők fűszerezik életünket s azért én — feledni akarván, mennyi borsot törnek néha orrunk alá — kívánom, engedje meg Isten szép hölgyeinknek, hogy minél tovább folytathassák ezen ősi örökségképpen reájuk szállt szellemi szakácmesterséget, de az élet levesét soha annyira meg ne paprikázzák, hogy a szegény férfi megégesse vele a torkát!

Toldy István.

A nő kétélű kés: aki nem ismeri s nem elég óvatos a vele való bánásban, könnyen el-metszi a saját gégejét.

Toldy I.

Aki mindazt leírná, amit tizenöt nő beszél, mikor nincs köztük férfi: dicsekedhetnék vele, hogy ő írta a leghaszontalanabb könyvet a világon — még akkor is, ha valamennyi eszes, szellemdus volna.

Deschanel.

A nő csak akkor lehet boldog, ha van ereje egy-egy gyöngöseségre.

A férfiakat a nagyravágyás vezeti a téves útra, a nőket a hiúság buktatja el.

Wessenberg.

El kell ismernünk, hogy Isten csakis a férfiak megszolidítására teremtette a nőket.

Voltaire.

Autobuszt Gájba!

A tisztviselők kérelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

A gáji külvárosban levő ipartelepek tisztviselői kérvényt intéztek a tanáshoz aziránt, hogy az *autobusz-közeledés Gáj-külvárosba is megindíttassék*. A kérvény föltétlenül jogos és méltányos és a tanács így azt igazságához képest intézte el. Maga a kérvény így szól:

Arad szabad kir. város tekintetes Tanácsának,
Arad.

Alólirottak, mint a *Neuman Testvérek* gyártelepének tisztviselői, a legnagyobb örömmel üdvözlöttük a város autobus vállalatának létesítését, miután közlekedési viszonyok tekintetében épen mi vagyunk a legmostoháiban el látva és az autobus vállalat létesítésével kapcsolatban annak idején nyilvánosságra jutott tervezet alapján biztosra vettük, hogy az aradgáji forgalom legkésőbb ez év június 1-én megnyílik.

Készséggel belátjuk mi is, hogy a városi vonal forgalmának lebonyolítása a vállalat birtokában levő kocsikat csaknem teljesen igénybe veszi, úgy, hogy a tervezett rendszeres összeköttetés a város és a Neuman-gyár között egyelőre nehézségekbe ütközik; mégis arra kérjük a tekintetes Tanácsot:

határozza el, hogy f. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg 1, azaz egy kocsival az állomás és a Neuman-gyár között naponta négy menetet rendez be és pedig reggel 7³/₄, déli 11³/₄, délután 1³/₄, és este 6¹/₂ órákor, miáltal lehetővé teszi, hogy egy a Neuman-gyár, mint a Magyar Benoid-Gáz R. T. tisztviselői kara az autobus forgalom előnyeiben részesüljön.

Kérelmünk támogatására legyen szabad felemlitenünk, hogy a Neuman Testvérek és a Benoid-gyár tisztviselői ezen *egyetlen kocsinapi négyeszeri használatáért* a vállalatnak havonta körülbelül 270—korona állandó bérleti jövedelmet biztosítanak, eltekintve attól, hogy — amennyiben ez a négy járat szisztemizáltatnék — az a polturai és gáji közönség részéről szintén igénybe lesz véve és a vállalatnak további jelentékeny jövedelmet fog hajtani.

Miután a vasuti állomásnál a legtöbb esetben két kocsi áll a közönség rendelkezésére, nem igen válik érezhetővé, ha ezek közül az egyik napjában csak négyszer a városi forgalomtól elvonatik, ami annál inkább is megfontolandó, miután négy járat a legszerényebb

számítás szerint is a vállalatnak évi körülbelül 4000—korona jövedelmet hajtana; és miután kétségtelen, hogy a városi forgalomtól elvont négy járat magában a városban ilyen jövedelmezőségű sohasem lehetne, biztosra vesszük, hogy a tekintetes Tanács az autobus vállalat okozta terheknek ezen amortizációját igénybe fogja venni.

Egy előző hasonló tartalmu beadványunkat a tekintetes Tanács véleményezés végett a városi gépüzemek igazgatójának adta ki; reméljük, hogy ez a véleményezés már a Tanács előtt van és jelen kérvényünknek legsürgősebb elintézését lehetővé fogja tenni.

A tanács ma foglalkozott a kérelemmel s megengedte, hogy szeptember elsejétől kezdve naponta négyszer autobus forduljon meg a gyár és a vasuti állomás között. Azok a kocsik, melyek mint tartalék gépek a vonat érkezésekkor az állomáson várakoznak, egy negyed órával korábban indulnak a remizből s így reggel 8³/₄, déli 12³/₄, délutáni 2³/₄ és esti 7¹/₂ órákor lebonyolítják az említett utirány forgalmát is.

Vasárnap a pesti ligetben.

— Fővárosi levél. —

*

A városligetnek van egy része, hol kopárta van letaposva a fű, homok borítja az utat és a ritkás akácok között tarkabarka bódék virítanak. Itt mulat a pesti nép vasárnap délutánonként. Köznyelven „vurstli-práter” nek hívják bécsi nyomdokon és valóban nem is érdemel más nevet, mert tisztára a bécsi „Gemütlichkeit” receptjére készült.

Vasárnap délután már az Andrássy-ut végén ajánlatoskiszállaniakocsiból, merta sűrű emberáradatban ugysem haladhat előre. Hosszu sor bódé előtt haladunk el. Ezek a szegényemberek Gerbaudjai. Cukrot, citromos vizet kovászos uborkát, fagyaltot aludt tejet, gyümölcsöt, óriás kiflit, habos süteményt, — mindert kaphat itt az ember. — A vagyonsabbja, aki szeret jól élni, ezt mind végig eszi.

Az ut közepén három suhanc áll egy csomóban és mind a két keze tele van a budapesti népdal költészet legújabb remekeivel. És hogy kíváncsabbá tegyék a portékájukat, hát el is dalolják „uni sono”. Azaz dehogya is

egy hanggal. Az egyik fönt vinnyog, a másik az alsó regiszterekben próbálkozik keserves erőlködéssel. Kissé sajtáságosak a népdalok szövegei, amelyeket valami olyan költő készített, aki már alaposan kitanulmányozta a krajcáros ujságok stílusát.

„Szólke kisleány ne frocléroz engemet,
Mert a szívem, mert a szívem megreped!”

Öreg asszony áll az utszélén és valami furfangos patkóalakú üvegcsövet tart a kezében, amely tele van vörös ecettel. Fáradhatatlanul kínálhatja:

— Tessék, tessék, hölgyek és urak! Egy fogás csak egy krajcár! E készülék megmutatja, kinek van jó vére!

És mivelhogy csak egy krajcár, tehát sokan a markukba szorongatják az ördögösüveget, a melyben egyszerre bugyborékolni kezd az ecet a test melegétől. Már most mehet nyugodtan tovább, mert kétségtelen, hogy jó a vére.

Aztán jönnek a legyező-árusok, a jósök, a bosnyákok, akik sétápalcát és csibukot árulnak, — ugyan szilárd férfi legyen, aki itt el nem költi a pénzét!

Pedig hát ez még csak az előcsarnok, a tulajdonképeni multság még csak ezután következik. Tyűh, micsoda zsvaj, láрма, zürzavar van itt. Ordítózás, verklizés, csindarattázás, trombitálás, állati bőgés keverődik össze száz bódéből. Itt egy bódében céllövésben mesterkedik a magyar és ha eltrafálja a fekete célpontot, akkor kiugrik a kakuk a masinából és háromszor kakukkol. Ami kétségkívül nem utolsó multság. Ott egy panorámás bódé előtt rettenetes vad indiánus csattogtatja a fogát, üvöltöz, forgatja a bal-táját és minde nyájás cselekedeteket nyilván azért végzi, hogy becsábitsa véle a nyájás publikumot. A fején sörte-paróka van, a testét rózsaszínű trikó fűdi, ellenben a lábán cugos cipő és a bőrkötény alatt kitaposott szegélyű pantalló van, ami némileg rontja a kosztüm egységes hatását. Mellette a kikiáltó áll, aki kivörösödött képpel, kidagadt nyakerekkel, mindazáltal méltóságteljesen és választekos ékesszólással ordítja:

— Tisztelt hölgyeim és uraim, óriási látványosságok láthatók odabenn! Egy hölgy aki felső részében a női nemhez tartozik,

A jövő háborúja.

— Automobil a hadseregben. —

Milyen más képet mutatnak a mai nagy gyakorlatok a régiékhöz képest. A technika óriási haladásával a hadvezetőségek is abba a helyzetbe jutottak, hogy a modern kor igényeinek megfelelő újabb és a régiéknél célszerűbb eszközöket állíthatnak a hadviselés szolgálatába, melyek a hadműveletek menetét gyorsítják és az általános védkötezettség elvéből kifolyó tömeghadseregek szükségleteinek pótlását rendkívül megkönnyítik.

Ezen célt szolgáló eszközök közül a legújabb s talán a legérdekesebb a gépkocsi, mely ma már nem csupán a sportkörökben, az ipar és kereskedelem tereén van elterjedve, hanem mindinkább nagyobb tért hódít a katonaságnál is, a hol különféle célokra igen előnyösen alkalmazható.

Ausztria-Magyarországban máris érezhető a katonai célokra alkalmas lovak hiánya és ez a körülmény szükségessé teszi a motorüzem alkalmazását a hadseregvonatnál, mely teljesítőképeség tekintetében amugy is messze túlszárnyalja a fogatok munkabírását. Csupán egy példát említünk. A hadsereg löszertelepehez — mely a hadseregnél beosztott gyalogság, lovaság és tüzérség töltenykészletének pótlását szállítja — 3750 kocsi és 15000 ló szükséges. Ha a hadsereg löszertelepet motorüzemmel szervezik, összesen 450 automobilvontat elég a pótlásra szükséges töltenykészlet szállítására.

Igaz ugyan, hogy az első beszerzés talán többbe kerül, mintha kocsikat és lovakat használnak, de a többköltséget mihamar meg lehet takarítani a temérdek sok ló élelmezési költségein. Az automobil alkalmazása a hadviselésben még újabb keletű, de az eddig lefolyt kísérletek máris elég tanúságot szolgáltatnak rendkívüli előnyeiről. Nálunk, Ausztria-Magyarországban a múlt évi tescheni nagy hadgyakorlatok tartama alatt különféle célokra szolgáló gépkocsikat próbáltak ki. A teherszállításra használt automobilvontatok közül négyféle típus volt beosztva a hadtestekhez és pedig: egy könnyű vontat 35 lóerős mozdonynyal és két kocsival, 6000 kg. teherbíró képességgel; két középnetű vontat két-két kocsival, 55 és 60 lóerős mozdonynyal, 6—7000 kg. teherbíró képességgel; végül egy legújabb mintájú, 60 lóerős és négykerék-hajtásra berendezett vontat 3 kocsival és 9000 kg. teherbíró képességgel. Néhány elmésen alkalmazott technikai újítás segítségével ezen motorvontatok még a legnehezebb viszonyok között is igen jól beváltak. Előnyös kapcsolási rendszer és alkalmas kerekállítással elérték azt, hogy valamennyi kocsi kereke ugyanazon a nyomon gurul s így a vontat még a legkeskenyebb ut hirtelen kanyarulatain is akadálytalanul haladhat. Egyik mozdony előre is, hátra is egyaránt járhat; szimmetrikus építése folytán mindegy, hogy melyik tengelye van elől, vagy hátul is így a kocsikat bármelyik végéhez hozzá lehet kapcsolni.

Nagyon elmés és egyszerű a Wolf őrnagy által feltalált kötélcsiga, mely arra szolgál, hogy valamely a terepen vagy meredek lejtő előtt megakadt mozdony ismét előre jusson. A 100 m. hosszú közelet ilyenkor egy a menetirányban levő fához, cövekhez stb. kötik: a motor által kifejtett erő ezt a közelet, egy a mozdonyon alkalmazott dobra csavarja s ily módon a vontat önönmagát huzza ki a bajból.

A fent leirt négy vontat az utat Bécestől Sziléziáig és vissza — üresen és megrakva — több ízben akadálytalanul megtette. Így például egy alkalommal teherbíró képességük teljes kihasználásával Brünnből Troppauba élelmiszereket szállítottak és ezen az uton igen erős lejtőket is legyőztek. Az üres kocsik Brünnből vissza egy nap alatt 110 kilométert tettek meg. Egy másik élelmiszerszállítvány Brünnből Freibergbe 120 km.-nyi utat két nap alatt járt meg.

A nagygyakorlatok alatt az egyik motorvontat egy lovashadosztály (kb. 3000 ló) zabkészletét akadály nélkül szállította és óránként kb. 2 korona áru benzint fogyasztott. Erre a célra egyébként 56 kétfogatu járómű szükséges, melyek naponta 1000 koronába kerültek volna.

Katonai szempontból még ezenfelül rendkívül fontos az a körülmény, hogy 56 kocsi menetközben kb. 700 lépés hosszú, míg a motorvontat alig 70—80 lépés hosszú. Az ilyen rövid motorvontat irányítása, mozgatása és megvédése hasonlíthatatlanul könnyebb és sokkal

alsó része azonban egy közönséges páva! A természet e csodás s mondhatnám páratlan alkotása középafrika pusztaságain született, hol atyja és anyja egyszerű emberevők voltak! Tessék kérem beszélni! Csak hat krajcár!

Leszúrjuk a hat krajcárt és belépünk a bódéba, ahol kerek úvegen keresztül láthatjuk életnagyságban Jókai halálát és Port-Artur bevételét. Azután felkérnek bennünket, hogy nyolc krajcár árán lépünk be az extra kabinba is, ahol módorokban lesz Lia kisasszonyt, a világ legcsodálatosabb kigyóbüvölőjét megismernünk hajmeresztő produkcióval egyetemben.

Lia kisasszony ott áll egy emelvényen, foltozott trikóban, leeresztett hajjal. A karján egy lomha óriási sikló: tart, amely csak néha-néha vonaglik egyet nagy lustán. A világ legcsodálatosabb kigyóbüvölője bebetanult hangon mondja:

— Ezen kigyó az ugynevezett boa konstriktor és Afrika erdeiben él. Ezen kigyó havonként csak egyszer eszik és ezen kigyó akkor egyszerre megeszik egy őzet. Ezen kigyót sikerült annyira megszelídítenem, hogy van szerencsém ezennel ezen kigyó fejét a szájamba bevenni!

A hallgatóságban egy szobaleány, aki borzadva hallgatta mind e felvilágosításokat, elszörnyedve kiált közbe:

— Juj, ne vegye be nagysám!

De a nagysám tántoríthatatlan papnő művészetének és bekapja a szájába a kigyó fejét.

No aztán újabb nyolc krajcár árán bemehetünk végre ama nőhöz, aki félig a nőnemhez tartozik, félig pedig közönséges páva és akinek mindazonáltal szülei egyszerű emberevők voltak. Szóval hatalmas káriért csinált. E nő valóban alsó részében közönséges kítőmött páva, ellenben felső része élő nő. És pedig annyira élő, hogy még — tányéros is. Ami pedig már határozottan a fejlettebb kultúra tanubizonyága.

Innen tovább megyünk és ugyancsak vívódnunk kell, hogy mit nézzünk meg hamarabb. A ringispileket e, amelyekben most

már eleven lovakon és valódi háromkereki biciklikon ülhetni, amiknek megvan az az előnyük, hogy az ember maga hajthatja őket. Vagy az erőmérő gépeket, amelyekre potom két krajcárért akkorát üthet az ember, amilyet csak bír. Vagy a kinematográf gépeket, amelyek élethíven, eredeti felvételek alapján mutatják be, hogy miképen ölték meg a szerb királyt. Vagy a világ legkövérebb emberét. Vagy a világ legsóványabb emberét. Vagy a szinnázakat, amelyekben félóránként újból kezdődik az előadás. Vagy a . . . eh, de ki tudná végig sorolni mindama kitűnő szórakozásokat, amelyek itt ordítóva, dobolva, túlkölve, csöngetve kínálóznak!

Rablógyilkosság.

Ma reggel vakmerő rablógyilkosság történt ahhoz a helyhez közel, ahol találya az emlékezetes vácrétsági rablógyilkosság történt.

Harmincezer koronát elraboltak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

A vácrétsági emlékezetes rablógyilkosság színhelyéhez közel a Vác és Verőce között húzódó országuton ma reggel ismét véres rablógyilkossági merénylet történt. Hat álarcos rabló utját állotta egy vasutépítő vállalkozónak, őt és a kísérelében lévő pénztárnokot halálosan megsebesíték és elrabolták a vállalkozónál lévő harmincezer koronát. A merénylet tettesei eltűntek, az áldozatok pedig a váci kórházban a halállal vívódnak. A kocsis s a vállalkozó szolgálja, aki szintén a kocsin volt, elmenekült. A rendőrség estig 4 embert letartóztatott, akikről azt hiszi, hogy a gyilkosok közül valók.

A borzalmas bűntény részletei ezek:

A Grün és Bildinger nógrádverőcei vállalkozó cég hónapok óta építi a Duna-Ipolyvígyi Helyiérdekű Vasut vonalát, a

kevesebb embert igényel, mint egy hosszú kocsisor.

Ha még figyelembe vesszük, hogy a motorvonat mennyivel gyorsabban halad, mint a ló, akkor végképen kiválólik óriási előnye.

A hadvezetőség szándéka ilyen motorvonatokat nagyobb számban megrendelni és békében bérbeadni. Háboruban aztán természetesen a hadsereg szolgálatába állíttatnának.

Egy másik és az említett nagygyakorlatoknál szintén kipróbált, érdekes típus a Wolf őrnagy tervei alapján készült páncélos gépkocsi, mely a hadakozás céljait szolgálja.

Ez a páncélos gépkocsi a jövő háborújában elsőrangú hadieszköznek ígérkezik. Motora 40 lóerős és négy kerékhatásra van berendezve, melynek segítségével a kocsi nemcsak meredekebb (40 fokos) lejtőkön haladhat, hanem gőzke-szántásokon és mocsarakon is előre jut. Páncélkupolája, melyben két géppuska helyezhető el, minden oldal felé forgatható. A chauffeur páncélozott, sülyeszethető ülésen foglal helyet. A géppuskák kezelő-legénységét 4 mm. vastag nikkelpáncél védi az ellenséges tüzhatalás ellen. A teljesen felszerelt páncélos gépkocsi súlya 3200 kg. Az első gyakorlati nap előestéjén ez a gépkocsi hirszerzés végett felső-Szilézián rohogott végig és komoly esetben az ellenség helyzetének gyors és pontos felderítésével a hadvezérnek megbecsülhetetlen szolgálatokat tett volna.

Augusztus 31-én egy lovashadosztály üldözésében tevékeny részt vett és a visszavonuló ellenséget gyilkos tüzzel árasztotta el. Szeptember 1-én egy igen veszélyes lovas támadás-

nak oldalába került és azt visszautazta. Ugyanezen a napon egy ellenséges lovasszakasznak sikerült a páncélautomobil háta mögé kerülni, de két géppuskából percenként 1000 lövést okádó páncélos szörnyeteggel szemben tehetetlenül állt annak a közvetlen közelében.

Az automobil és motorkerékpárt egyébként gyors személyszállításra és parancsok közvetítésére a magasabb parancsnokok, jelentési és küldöncszolgálatra pedig azoknak törzsei, a vezérkari és parancsörtisztiek is előnyösen használták. Ezt a célt szolgálják a jelenleg már Európa majdnem valamennyi nagyobb államában megalakult önkéntes automobil testületek is, melyek többé-kevésbé katonailag szervezve, tevékeny részt vesznek a nagyobb katonai gyakorlatokban. Ilyen önkéntes automobil-testület szervezésén jelenleg a honvédelmi miniszter is fáradozik s értesüléseink szerint rövid idő múlva a magyar gépkocsitulajdonosok nagy része is csatlakozik ezen újabb szervezethez.

Megemlítjük még végül, hogy nálunk a katonai műszaki bizottságnál Bécsben már a múlt évben egy katonai automobil-tanfolyamot létesítettek, melynek tartamát ez évben négy hétről hat hétre, a hallgatók állományát pedig 5 tisztről 24-re és 16 emberről 35-re emelték. Ezen tanfolyamban a hallgatókat az automobil kezelésére és vezetésére tanítják, hogy szükség esetén rendelkezésre álljanak az ezen a téren kiképzett egyének.

Ez a körülmény magában véve is eléggé megvilágítja hadvezetőségünknek azon szándékát, hogy az automobil a hadseregben végképpen meg akarja honosítani.

melyen több száz munkás dolgozik. A munkásokat hetenkint fizeti a cég. szokás szerint oly módon, hogy Szűsz Ákos vállalkozó a pénztárossal, Moezék Antallal szombaton kimegy az építési munkálatok színhelyére és személyesen fizeti ki az alkalmazottakat.

A vállalkozó ma reggel is kocsit bérelt Vácra és Moezék Antal pénztárossal elindult Rátság felé. A kocsira föltettek egy erősen lelakatolt ládát, amelyben a munkások hetibéréit, mintegy harmincezer korona ezüstpénzt őrizték.

Reggel hat és hét óra közt indultak el Verőce tájékán, közvetlenül a Katalinpuszta mellett haladt a kocsi, amikor a néptelen országut árkából hat sötét alak ugrott elő. Egy szempillantás alatt a kocsi előtt állottak. Kettő megragadta a megriadt lovak kantárszárát s nyomban megállította a fogatot. Ezalatt a másik négy rabló doronggal, revolverekkel és késekkel támadt a kocsiában ülő vállalkozóra és a pénztárnokra. Az egyik egyetlen csapással leütötte Moezék Antal pénztárost, ketten pedig Grün Ákos vállalkozóval végeztek. Még mielőtt a megtámadottak védekezésre gondolhattak volna, mindakettőn revolverlövésektől és késszurásoktól megsebesülve, eszméletlenül hevertek az országuton. A vállalkozó szolgálja és a kocsis még idejekorán leugrottak a kocsiról és bemenekültek a közelben lévő Katalin pusztára. A rablók azután felugrártak a kocsira és a harmincezer koronás zsákmánnyal nyomtalanul elmenekültek.

Később Moezék eszméletre tért s még volt annyi ereje, hogy bevászorgott Katalinpusztára, ahol a kocsistól és a szolgától már értesültek a véres merényletről. A tanya férfinépe üldözős vette a menekülő rablókat, de teljesen eredménytelenül.

Katalin pusztáról értesítést küldtek a váci rendőrségre, amely félóra múlva megjelent a merénylet színhelyén. A megsebesült vállalkozót és pénztárnokot beszállították a váci közkórházba, ahol megállapították, hogy Moezék pénztáros sérülései halálosak Szűsz Ákos vállalkozó állapota szintén aggasztó. Életben maradásához kevés reményt fűznek.

A rendőrségnek első dolga volt, hogy a megmenekült szolgát kihallgatta a történetéről. A szolga elmondta, hogy a rablók valószínűleg hatan voltak, valamennyien álarcot viseltek. Az egyiket cillinder volt, a másik frakkba öltözött, mindamellet arra gyanakodik a rendőrség, hogy a rablás tettesei a vállalat elbocsátott munkásai voltak. A kórházban kihallgatták Grün Ákost is. A halálosan sérült vállalkozó is annak a gyanújának adott kifejezést, hogy munkások a merénylők, mert csak azok tudhatták, hogy a hetibéreket viszik a kocsi. A rendőrség ki akarta hallgatni a kocsist is s akkor vették észre, hogy teljesen nyoma veszett. A gyanu őreá is irányul s ellene is megindították a nyomozást.

A budapesti főkapitányság még reggel értesült a vakmerő rablásról s a maga hatáskörében szintén nyomoz a menekülők után.

Ejjel jelenté tudósítónak:

Moezék pénztárnok, aki most a váci kórházban élet és halál között lebeg, vőlegénye egy verőcei vasúti főtisztviselő leányának és szeptemberre van kötözve esküvőjük. A szerencsétlen

ember most szüntelen menyasszonya nevét sutogja. Hozzá tartozói most utban vannak Nagrádverőcéből, ahová megtáviratozták a szomorú hírt.

A rablótámadás híre hét órakor reggel érkezett a verőcei csendőrshöz, amely azonnal megjelent a helyszínen. Értesítették azután a váci csendőrparancsnokságot, ahonnan 12 lovascsendőr ment a helyszínre. Megindította a nyomozást Kálló Antal váci rendőrkapitány is. A budapesti rendőrségen az ügyet Barta rendőrfogalmazónak osztották ki. A fogalmazó mozgósította az egész detektív kart. Több detektív a helyszínre utazott.

Kálló Antal intézkedésére a váci hetedik huszárezred készenléte kivonult a nyilasi erdőhöz, körülkerítették az egész erdőt. Azonkívül a budapesti rendőrkapitány ma délelőtt körözlevelet adott ki a tettesek ellen.

Késő délután a váci rendőrségre távirat érkezett, amely szerint a csendőrök a rablógyilkosok közül négyet elfogtak. Ezek valamennyien a vasúti vállalat elbocsátott munkásai. Mindnyájan tagadnak és igazolni akarják alibiüket. Kitévüket még addig nem sikerült megállapítani.

Az új pénzügyigazgató: Róka József.

Bucusi Farkas Győzötől.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Az aradi pénzügyigazgatóság élén beállott változás a mai nappal befejezetté vált; nemcsak az eddigi pénzügyigazgató távozása által, de azzal is, hogy a megüresedett állást betöltötték.

Farkas Győző nyugdíjaztatásáról, amely a közönség előtt már ismeretes volt, ma délelőtt az aradi kir. pénzügyigazgatóság is hivatalos értesítést nyert. Ugyanez az értesítés tudatta a magas kitüntetés is, amely Farkas Győzöt nyugdíjaztatásával egyidejűen érte: a vaskoronarend harmadik osztályával való kitüntetését.

Az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői kara holnap, vasárnap délelőtt tiszteleg Farkas Győző előtt, hogy tőle búcsút vegyen. A küldöttséget Embey Iván pénzügyigazgató-helyettes fogja vezetni.

A hivatalos búcsúzáson kívül bizonyára sajnálattal fogja venni Farkas Győző nyugdíjaztatását és ezzel együtt Aradról való elköltözését Arad társadalma, a mely egy kiválóan tisztelt, rokonszenves érzéseiről ismert tagját veszíti el benne.

Farkas Győző helyét — eltérően az eddigi kombinációktól — *díthelyezéssel* töltötték be. A pénzügyminiszter Róka József pénzügyi tanácsost, *nagyenyedí* pénzügyigazgatót, hasonló minőségben az aradi pénzügyigazgatósághoz helyezte át. Az új pénzügyigazgató tehát az aradiak előtt ismeretlen ember; azokban a tisztviselői körökben, ahol ismerik, általában jeles szakember és jó hivatalfő hírével viseli.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi turistaegyesület hangversenye. E hónap 9-én d. u. 2 órakor szép ünnepséget rendez az aradi turistaegyesület, ez az életrevaló tervekkel és ötletekkel dolgozó társadalmi egyesület. A hangverseny és táncmulatság védnöke Nopcsa Elek br., aki mindenkor a legnagyobb jóindulattal támogatja a turistaegyesület törekvéseit. A hangverseny céljaira átengedte az ő tulajdonában lévő sörcsarnokot, az *ujaradi Tünder*

keretét s itt fog lefolyni az ünnepség, amely elé a legnagyobb várakozással nézre szűles körben. A rendezőség ambiciózus munkája bizonyára a legnagyobb sikerre viszi ezt a mulatságot.

Megválasztották az új szerb patriarkát.

Zmejanovics győzelme.

A hivatalos jelölt nem kapott szavazatot.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 1.

Ma végre megtörtént Karlócán az új szerb patriarka választása, amely általános föltűnést fog kelteni országszerte. A választás ugyanis megépetést hozott: a hivatalos jelölt, Bogdanovics Lucian budai püspök egyetlen szavazatot se kapott. A gyűlés Zmejanovics verseci püspököt választotta meg Brankovics György helyébe. Hogy megmaradhat-e a választásnak ez az eredménye, azt ma még nem lehet tudni. Azt állítják, hogy a király megfogja semmisíteni a választást, mert nem a kormány jelöltjét választották meg.

A választási aktus lefolyásáról és az ünnepségekről ezeket jelentik nekünk:

A kongresszus megnyitása.

A kongresszust pontban 10 órakor nyitotta meg Gyurgyevics Miklós világi alelnök. A kongresszusi tagok és a vidéki küldöttségek zsúfolásig megtöltötték a termet. A közönség sorában számos hölgy is foglalt helyett.

Lettes püspök vezetésével küldöttség ment a királyi biztósért, akinek megérkezéskor a gyűlést felfüggesztették. Amikor Günther Antal királyi biztos a kongresszusi palota elé ért, a díszszabad a szabályszerű tisztelgéssel köszöntötte. A bejáratnál a püspöki kar élén Nikolics Miron püspök fogadta a királyi biztost, aki a kongresszusi tagok lelkes zivólójában haladt fel az emelvényre. Itt helyett foglalt a vörös baldachinos díshelyen és feltett főveggel felolvasta beszédét, amely így hangzik:

Aki a királynak kedves.

Tisztelt Kongresszus! A görögkeleti szerb nemzeti egyházi kongresszusnak határozatával az érsek-metropolita-patriarcha megválasztása a mai napra kitűzetvén, mielőtt önök az egyháznak adott kiváltságon alapuló választási jogot gyakorolnák, ő császári és apostoli királyi felségétől nyert utasításom folytán figyelemre méltó kell a a tisztelt kongresszust, hogy ő felségének a legfelsőbb megerősítés jogát gyakorló, legkegyelmesebb urunknak és királyunknak legmagasabb kívánsága az, hogy karlócai görögkeleti érsekké, szerb metropolita patriarchává a magyar szent koronát országaihoz tartozó felszentelt szerb megyés püspökök közül oly egyén választassék meg, aki a törvényes követelmények mellett tehetségei, érdemei s jelesül magasabb hivatása iránt tanúsított kiváló és benső buzgalma által magát mások felett kitüntetett és ezen képest megválasztása nemcsak ő felsége előtt kedvesek, hanem a hazára és a szerb metropolita összességére nézve is kívánatosnak mutatkozik.

Magára a választási cselekményre növe mérvadó az eddigi gyakorlat. A választás után a tisztelt kongresszus készítse el azt a legalábbis felterjesztést, a melyben a megválasztottnak legfelsőbb megerősítését kérelmezi s ennek megtörténte után hívjon meg engemet a gyűlésbe, hogy e felterjesztést a mai ülés hi-

tesített jegyzőkönyvével és az annak mellékelését képező eredeti szavazati ívekkel önként átvegyem.

A beszédet ezután Joanovics Pál miniszteri osztálytanácsos, adlátus szerbül tolmácsolta. A királyi biztos ezzel távozott az ülésről, adlátusa kíséretében. A püspöki kar a bejáratig kísért és a küldöttség vele ment a lakásáig.

Tiltakozás a magyar nyelv ellen.

A küldöttség visszatérte után az ülést, amelyet közben felfüggesztettek, újra megnyitották. Popovics Dusan sajnálatának adott kifejezést, hogy a királyi biztos eltávozott, mert jelenléteben kívánt volna tiltakozni az ellen, hogy a kongresszuson a magyar nyelvet használta és hogy a választásokat befolyásolta.

Most újra felolvasták a patriarka választást rendelő királyi leiratot és ezzel, a gyűlést felfüggesztve, a kongresszusi tagok az alsó városi templomba vonultak.

A templom előtt a díszszabad állott fel zászlóval és zenével. A mikor a kongresszusi tagok a templom előtt teljes számban együtt voltak, jelentést tettek Günther Antal királyi biztósának, aki adlátusával a díszfogaton a templomba ment.

A kongresszusi tagok visszatértek a kongresszusi terembe, ahol ezután Gyurgyevics világi alelnök elnöklésével zárt ülésen megejtették a választást.

A választás eredménye.

Az előirt szabályok szerint megejtették ekkor a választást. Leadtak összesen 72 szavazatot. Még pedig:

Zmejanovics Gábor kapott 40 szavazatot.

Nicolics Miró kapott 30

Uresen maradt 2 szavazó-cédula.

E szerint a karlócai görögkeleti szerb patriarka Zmejanovics Gábor verseci püspök lett. Bogdanovicsra egy szavazat sem esett.

Felirat a királyhoz.

Ezután küldöttség ment Günther királyi biztósért, akinek átadták a választási jegyzőkönyvet az eredeti szavazati ívekkel együtt. Atnyújtottak neki továbbá egy feliratot, melyet a kongresszus intézett a királyhoz.

A felirat a következő:

Császári és apostoli királyi Felségnek

Legkegyelmesebb Urunk! Császári és apostoli

királyi Felségednek folyó évi július 6-án kelt

legfelsőbb elhatározása alapján a metropolita

egyházi tanácsa folyó év július 25 napjára

összehívott görögkeleti szerb nemzeti egy-

házi kongresszus az alul kített napon tartott

ülésében az eddigi követett módon és Felsé-

gednek 1875. évi május 11. napján kelt leg-

felsőbb elhatározásával jóváhagyott kon-

gresszusi szervezeti szabályzat 18. szakaszá-

nak 2. pontja alapján az eredetiben idemel-

lékeit választási jegyzőkönyv szerint a kar-

lócai görögkeleti érsek és szerb metropolita

patriarkává szótöbbséggel föltisztelendő Zmeja-

novics Gábor püspököt választották meg, aki

Felséged iránt való tántoríthatatlan hűségé-

vel, népe és egyháza iránt való tántoríthatat-

lan szerelével, buzgó és kitűnő szolgálata-

ival a görögkeleti karlócai metropolita te-

rületén édes Felségednek mindig hűséges szerb

népe bizalmát megszerelte. E választást a

legmélyebb alázattal felterjesztvén császári és

apostoli királyi Felségednek legmagasabb

trónja elő amaz alázatos kérelemmel járul-

unk, méltóztatassék császári és apostoli ki-

rályi Felségednek e választáshoz legmagasabb

megerősítésével legkegyelmesebben hozzá-

ruháni.

A kongresszus tanácskozásait ezzel felfüggesztették.

Az új patriárka: hű hazafi

Z nejánovics Gábor 1847-ben Dobanovsziban, a Szerémségben született. Gimnáziumi és teológiai tanulmányainak befejezése után elvégezte a magyarvári gazdasági akadémiát és egyideglen uradalmi titkára volt Pejácsevics Adolf grófnak. 1882-ben szerzetes lett, majd mint tábori pásztor működött Boszniában. Később Szerajevóban hittanár, 1896-ban pedig verseci egyházmegyei püspök lett.

Az új patriárka a választás után egy fővárosi hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— A kongresszus többsége engem tartott méltónak arra, hogy a karlócai trónust elfoglaljam. Őfelsége megerősítését kell még várnom, amelynek kieszközölése végett szorban semmiféle összeköttetést nem fogok igénybe venni, mert az illojalítás volna a magyar kormányval szemben, amelynek bölcs elhatározásában feltétlenül megbízom. A radikális pártokhoz és egyáltalán semmiféle pártokhoz nem tartozom. Pártok felett állok és egész bizalommal tekintek a pártok együttes működésére, amely, remélem, egyaránt áldásos lesz az egyházra és a hazára. Politikai megatartásom a hazai alkotmány respektálásában fog állni, amint-hogy a kormányval szemben való lojalitásom sem fog sohasem semmiféle kívánni való hátrahagyni. Politikával direkt nem foglalkozom, de mindig éber szemmel fogom kísérni a politikai eseményeket és mindig azokat támogatom, amelyek az egyház és a haza érdekében vannak.

Szegény galambok.

Kitiltják őket az országból.

A szigorú Wekerle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma szigorú rendeletet bocsátott ki. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy galambokat nem szabad külföldről behozni az országba.

Ha valakinek mégis vőgya támadna külföldi galambra, akkor engedelmet kell a behozatalra kérnie.

„Az engedélyt. — mondja a szigorú Wekerle — a magyar szent korona országába irányuló szállítmányokra vonatkozólag a magyar kir. pénzügyminiszteről kell kérni a feladó és a címzett nevének és lakásának, valamint a galambok fajtajánának és számának a behozataluk céljának megjelölése mellett. „Az engedély már a határ átlépése alkalmával bemutatandó.

„Engedély nélkül érkező szállítmányok visszautasítandók.”

Aki ezen rendelet ellenére élő galambokat megfelelő hatósági engedély nélkül hoz vagy hozat be, a mennyiben cselekménye az elkövetés helyén fennálló jogszabályok értelmében súlyosabb büntetőjogi beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

„E rendelet nem zárja ki, hogy élő galamboknak behozatala a jövődeki kihágásokra vonatkozó jogszabályok értelmében esetleg mint jövődeki kihágás megbüntethetőek.

„Ez a rendelet azonnal hatályba lép.”

Szegény turekölő tubicák, kik valóságos szimbólummal a gyöngéd szerelemnek, gondolták-e valaha, hogy ők jövődeki kihágás „alanyai” fognak szolgálni?

AUTOBUSZ-ALAKOK.

A fedélzet tündére.



ül az autobus fedélzetén és három forint nyolcvan krajcáros kalapjának piros rózsája szinte már meg is fakult attól, hogy az imperiálon a nap forró sugarai perzselik. A kisasszonynak úgy látszik most az a foglalkozása, hogy utazik és mosolyog. Akármikor ránézel, nagysága mindég mosolyog. S ez a jól begyakorolt bájosmosoly állandóan megszerzi neki a mindennapi betevőfalatot. Azt beszélik, ő volt az autobus legelső utasa. Reggelként most is ő a legelső, este pedig a legutolsó. Ez a mulatsága persze sok pénzbe kerül, amit csak akkor konstatait először a tündér, amikor az első napi kéjutazás után leszállt a magaslatról. Az első nap sok koronát elbenzicizett az A. V. A. V.-on. Másnap már ötleletesen oldotta meg a pénzkérdést. Amikor a kalauz megjelent és a jegyet kínálta, előkelő kézlegyintés között mondta:

— Hát nem tudja, hogy bérletjegyem van?

Az újdonsült kalauz mentegetőzött:

— Bocsánat, majdnem elfelejtettem. Ugye a 17. számú bérletjegyesnek teccik lenni?

— Eltalálta. Tizenhetes száma van a bérletjegyemnek.

Egy időre hát meg volt oldva a potyautazás kérdése és a piros bóbítás tündér még boldogabban mosolyogta le az autobusztrónusról a földön járó emberiséget.

Ez azonban nem tartott sokáig, mert pár nap múlva az utazókra szabadította a város az ellenőröket. A benzín-dámát is fölfedezte egy szigorú, pápaszemes ellenőr.

— Szabad kérnem a jegyit naccsád.

— Bérletjegyem van.

— Kérném megmutatni. Szigorú utasításunk van erre.

— Othon felejtettem, — szolt röviden a hölgy.

— Akkor tessék jegyet váltani

Nem váltok én, — felelt határozott hangon a nőcske.

— Miért?

A kisasszony jelentőségteljesen hunyorított:

— Mert én nagyon rokonszenvezem az üzemi igazgató urral és ezért nem fizetek a jegyért.

Az ellenőr szigorúan szolt:

— Ez nem mentés. A kisasszony bizonyosan jól tudja, hogy rokonszenvből, szerelemből nem lehet megélni.

A nőcske erre fizetett, de nem mulasztotta el, hogy egy aranymondással ne gazdagítsa a nyári irodalmat.

— Maga téved ellenőr ur, — mondta. — Mert rokonszenvből talánnem lehet megélni, de hogy szerelemből meg lehet élni, azt már én jobban tudom.

A kéjutás.



Zeppelin, a kormányozható masina léghajótörött föltalálója bizonyára nem érzett volna a találmánya sikere esetén olyan elsőrendű kéjt, mint az autobus ugynevezett kéjutása. Ennek az élvező példánynak az az elve, hogy a gyönyör csak akkor igazi, ha az rövid lejáratu. A hosszú gyönyörök csödmért okoznak és életunttá teszik az embereket. A kéjutás, abból

az elvből kiindulva, hogy az A. V. A. V. fürge kocsiain most még csak gyönyörűség okából utaznak az emberek, elhatározta, hogy naponta husz percig autobuszozik. Alkonyattal megszokítja a körözést és a Fehér Kereszt előtt föllül a vasut felé haladó kocsi imperiáljára. Kirobog az állomáshoz, azután ismét vissza és megint kirobog és újra visszajön. Közben odafönt kigombolja a mellényét, leveszi a kalapját és egyszerűen, tömören, röviden szóiva: élvez. Odafönt befalja a tüdejébe a portól, piszoktól, füsttől, forróságtól, gázoktól, gőzöktől, illattól kiritett levegőt. Am ő mégis boldog, mert mindezt megkapja csekély harminckét vasért. És többet már csakugyan nem lehet kívánni ezért a kis összegért.

A tengeri betegség.



Ha a zsebemben volna az a tömérdek pénz, amit nyaranta a tenger mellé és a tengerbe visszaloh pazar aradi közönség, akkor — komoly becsület szavamra mondom, — nem írnék apróbetűs cikket az autobus figurákról. Mert

mit tesz egy jó nevelésű aradi polgár a forró július jöttével? Váltót szerkeszt néhány száz koronáról, azt leszámítoltatja, helyesebben lekönnyörgi a bankban és vidáman ereszkedik le a kék Adria partjai felé. Sokan vannak, akik minden esztendőben megteszik ezt, pedig amikor hazajönnek, folytonosan ezt hajtogatják:

— Az is huncut, aki többet tengerre megy. Az embernek a lelkit is kirazza az az ákózott hajó.

Ezt azonban ne tessék komolyan venni. A hajó nem rázza ki az utas lelkét. A lélek, az bent marad. Ellenben más jön ki a tengeri betegség következtében. A tengeri utas rendszerint ezzel a betegséggel kapcsolatos emlékeket hoz haza: néhány nagy pecsétet az új angol ruháján. Ugye ezért nem érdemes tengerre menni? Így gondolkozik az autobusz legpraktikusabb utasa is.

— Minek nekem Velencébe, vagy Ankenába menni? Azért a kis tengeri betegséggért? Azt itthon is megszerzem magamnak, — mondogatja.

És csakugyan megszerzi. Mert addig ül az imperiálon, helyesebben addig fasztelez, amíg tengernek érzi az aszfaltot és hajónak az A. V. A. V.-ot. Azután azzal a boldog tudattal száll le a magaslatról, hogy néhány hatosért sikerült megszereznie azt a betegséget, amiért mások sok száz koronát fizetnek; amellet a ruhán hagyott foltokkal emléket is szerzett — másoknak.

Boyar.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Petőfi Ünnepély. A negyedik körüli Barabás Béla asztaltársaság ma este a „Fekete barány” helyiségben Petőfi ünnepélyt rendezett a nagy költő halálának ötvenkilencedik évfordulója alkalmából. A Himnusz előnelőzése után D. Szabó Mihály elnök üdvözölte a nagy számban megjelent hölgyeket és férfiakat. Utána Mohos Agoston szavalta el Petőfi című alkalmi költeményét nagy tetszés közepette. Majd Kaszab Géza hatásos beszédben Petőfi egyéniségét, tüzes hazafiságát és költészetét méltatta. A szónoki hérvél előadott emlékbeszéd lelkes tapsokra ragadta a hallgatóságot. Most a Szózat előnelőzése következett amellyel az elnök zárásával után az ünnepély programja ki is merült, de az egybegyűltek még Schwartz Zsigmondot kívánták hallani, aki a közóhajnak engedve, hosszabb beszédet mondott. Kiemelte, hogy Arad erkölcsi testületén kívül egyedül a Barabás asztaltársaság emlékezett meg Petőfi halálának évfordulójáról. Végül Nagy Kálmán, a Kossuth asztaltársaság elnöke beszélt, utána pedig Erdélyi Tófalvai Zoltán zsekkara magyar és kuruc nótákat játszott. Ezzel a minden tekintetben sikerült ünnepély véget ért.

NYÁR VAN.

Két önkéntes, meg a kapitány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Tragikomikus történetet beszélnek most Aradon katonai körökben két önkéntesről és egy szigorú kapitányról.

A két önkéntes szörnyen kedveli a hegy-aljait. Csaknem minden éjszaka kimaradoznak, akár van kimaradási engedélyük, akár nincs. Aztán ilyen „elblicelt” éjszakán folyton azt tanulják, hogy holnap mit fognak mondani, ha raportra „stimmelik” őket. Ez természetesen nem megy csak úgy szárazon, hanem butéliák társaságában, annyira, hogy reggel felé már alig forog a nyelvük.

Nem régen megtörtént, hogy az egyik ifjunak kutya kedve támadt és az utcán rettentően kiáltozott. A rendőr előkerült egyik kapu alól, ahol ki tudja, mióta szundikált. Iszonyuan megharagudott, hogy felköltötték és felelősségre vonta a jókedvű katonát. Az nagy sértésnek vette azt, hogy egy rendőr meg meri szólítani és válogatott jelzőkkel tisztelte meg a hosszú kardu vitézt. A mi rőndérünk meg juszt se engedett. Telefonált a laktanyába és néhány perc múlva megérkezett az őrjárat, amely nem sokat okoskodott, hanem bevitte a káromkodó önkéntest. A bajtársa hiába protestált ellene. Nagyon fájt neki, hogy a legjobb barátját így elhurcolták mellőle. Borgőzös fejjel beállított az ügyeletes tiszthez, aki jó éjszakázó bajtársa volt.

Haptákba vágta magát, de nem sokáig bírta, mert majd eldült:

— Ica melde...

Tovább nem tudta mondani:

— Jelentem neked alássan, hogy óriási jogtalanság történt.

— No, mit van az, — tudakolta az ügyeletes, aki született német.

— Behozták a barátomat. Ez gyalázat, ez nem jogállamba való. Mi nem vagyunk katonáállamban. Itt sürgős intézkedést kérek.

A hadnagy látta, hogy ez teljesen elázott, hát elküldte:

— Önkéntes menyen hásza, mert páj lesz.

A fiu kitántorgott, de feltette magában, hogy mégis csak kiszabadítja a barátját. Elment egyenesen a századosuk lakására. Hajnal volt még, tehát nagy csöndesség uralkodott a házban. A pucer már ébren volt és gyanusán nézett az önkéntesre.

— Mi tetszik?

— A kapitány urral akarok beszélni.

— Még alszik.

— Költse fel, a legfontosabb szolgálati ügyben akarok vele beszélni.

A pucer felköltötte az ezred legmorózusabb kapitányát, aki háóköntösben fogadta az önkéntest:

— No, mi baj?

— Jelentem alássan kapitány urnak, az éj-jel jogtalanság történt.

— Miféle jogtalanság?

Az önkéntes elmesélte az esetet, majd hozzá tette:

— Ilyen botrány még nem történt Magyarországon. A zsarnokság így még nem tiporta el az emberi jogokat.

A kapitány majd szétesattant a dühtől, de azért nyugodtságot akart színlelni:

— Menjen haza önkéntes, majd intézkedni fogok.

Másnap a merész önkéntest raportra stimmelte a kapitány.

— Hát miért tett maga ilyen dolgot? — kérdezte az önkéntestől.

— Szerettem volna kiszabadítani a barátomat.

— Hát nagyon szereti maga a barátját?

Az önkéntes olvadozó hangon felelte:

— Végtelenül szeretem, kapitány ur.

— No hát akkor majd együtt lesznek nyolc napig az eincelben. Mars!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Becstelének, színmű. Gál Gyula felléptével. Utolsó előadás.

* *Mercadet.* Gál Gyula ma este Honoré de *Balsac* „*Mercadet*” című vígjátékának premiérjén lépett fel. Két ókból is vonzó volt tehát a mai előadás. Csak hogy, amíg Gál Gyulától megkapta a köszönet, amit várt: igaz, nagy művészetet, addig bizony magától a darabról nyugodtan elmondhatjuk, hogy meg lettünk volna nélkülö. Nem, mintha a darab rossz volna, de cselekményeiben ósdi és nélkülözli azokat a színpadi raffioériákat, amelyekkel ma az írók hatást érnek el. A mai színpad irodalmi nivóját nem éri el, annál modernebb azonban intencióiban. Hiszen ma az élet sokkal jobban tele van *Mercadet* tekkel, kik magukat szélsőségekkel tartják fenn, akik hitőűket emberismeretüknek köszönhetik, akik kölcsönt szereznek maguknak ígéretekre és nem fűsnek mással, mint — ígéretekkel. A darabnak ugyszólván nincs is más cselekménye, mint *Mercadet*-nek fűzörökődése. Nehéz szerep. Ez, hogy élvezhessük, ahhoz mindenestre szükség van egy olyan művészre, mint Gál Gyula, aki ma este is minden művészi tudását, gazdagságát vitte a címszerep alakításába. A közönség jól mulatott és sokszor hívta a lámpák elé a vendégművészt. A többi szereplők közül *Ujj Kálmán* nyújtott még elfogadható játékot.

* *Szenzációs újdonságok az Urániában.* Az aradi Uránia színház jövő heti műsora valóban a legnagyobb élvezeteket kínálja. Már az első szám: „*Ámor birodalmában*” nagyszerű látványosságot kínál a szerelem birodalmából. „*A dühös bárány*” olyan kacagtató jelenetekben bővelkedő bohóság, amilyent ritkán láthatni. A programban fölülük még egy meghatározó dráma is, amelynek „*A hülye János*” a címe Eat követi. „*A három jómadár*”, amely ismét a bohóság birodalmába viszi a nézőt.

* *Ezer koronás irodalmi pályadíj.* A nagyváradi Szilgietti Társaság pályázatot hirdet Szilgietti Ede élete folyását, műveinek kritikai méltatását, az irodalomra való hatását, nemkülönben az író dramaturgiail működésének is mertetését magában foglaló munkára. A pályázató: megkívántatik, hogy az egész mű tervezete mellett egy teljesen kidolgozott fejezet mutasson be a társaság kiküldendő bírálóbizottságának, amely ennek alapján a legméltóbbnak ítélt pályamű szerzőjét bízza meg az egész mű megírásával. A pályadíj ezer korona. A pályázaton részt vehet minden magyar író, akik kötelesek munkáikat idegen kézzel, vagy géppel olvashatóan írva, a szerző nevét rejtő jellegű levél kíséretében ez év december havának 30-ik napjáig *Rádli Ödön*, a társaság elnökének nevére Nagyváradra küldeni. A pályázat nyertesének 1909. június hó 30-ig kell az egész művét, amelynek terjedelme 10 nagy nyomtatott nyolcadalaku lvnél kevesebb nem lehet, de 12 lvet meg nem haladhat, elkészíteni; a pályadíjat pedig a Társaság a nyertes mű szerzőjének a nagyváradi Szilgietti szobor telep-

lezésének ünnepén, jövő év október havában adja ki.

* *Kapuzárás a színpadon.* Holnap este bezáródnak a nyári színház kapui és bevonul a csend a marosparti muzzsahajlékba. Holnap fejeződik be a hathetes nyári szezon s azután az egész társulat átmegy Hódmezővásárhelyre, ahol október hó elsejéig játszanak. A színpad utolsó előadása rendkívül érdekes lesz. Ekker bucsuzik az aradi közönségől Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, aki mesteri alakításaival meghódította a publikumot. A művész utolsó fellépése Roberto Bracco világhírű társadalmi színművében, a *Becstelének*-ben lesz. A darabban résztvevő a dráma társulatnak minden elsőrangú tagja.

A Gotterhalte áldozatai.

A fehértemplomi botrány utójátéka. — Becsületügyi eljárás négy tartalékos tisztt ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 1.

Lipót Szalvátor főherceg, a tüzérség főfelügyelője a múlt hetekben tartotta meg hivatalos szemléjét az ország keleti részén állomásozó tüzérszervezetek felett. Mindenütt a királyi család sarját megillető hivatalos tisztelettel fogadták a főherceget. Ahol megfordult, némi melegebb érdeklődést is tapasztalt s magyarországi utazásának befejeztével kifejezést is adott annak, hogy rendkívül jól érezte magát a magyar városokban. Fehértemplomi látogatásához azonban országra szóló botránynak a története fűződik, melynek passzív hőse a fehértemplomi polgármester, *Dsida Lajos* volt.

Most olyan hírt kaptunk a Gotterhalte botrány folytatásaként, amely az eddigi eseményeket meglehetősen sajnálatraméltó akkorddal fejezi be. Nemcsak a fehértemplomi polgármester, hanem a vele együtt ült urak közül még négyen fizetik meg annak az árát, hogy nem állottak fel akkor, mikor a zenekar a Gotterhaltét húzta.

Az ügyben beállított kinos fordulatról következőket jelenti tudósítónk:

Mint ismeretes, *Lipót Szalvátor* főherceg fehértemplomi tartózkodása alkalmával a helyőrség tisztikara a Haller-szállóban ebédet adott a magas vendég tiszteletére. A szálloda nyári kertjében terítették s a tisztikar lakomájának idején, a többi asztaloknál polgárok ültek. Az egyik asztal mellett *Dsida Lajos* fehértemplomi polgármester foglalt helyet több fehértemplomi előkelő férfiu társaságában.

Az ebéd végeztével a főherceg és kísérete eltávozott a kertből s a katonai zenekar a Gotterhaltére zendített rá. A jelenlevő polgárok mind felállottak székeikről az uralkodóház himnuszának hallatára, csak a polgármester és a vele volt urak nem.

A fehértemplomi törvényhatósági bizottság másnap ülést tartott s *rosszalásdát* fejezte ki polgármesterének viselkedése felett. *Dsida* ellen egyuttal fegyelmet is indítottak.

Mint azonban most kiderült, az országos feltűnést keltett ügynek folytatása is lesz.

A polgármester társaságában volt *Taucs Henrik* dr. járásorvos, *Faragó Márk* dr. ügyvéd, *Orbán Rezső* dr. törvényszéki aljegyző, továbbá *Barabás József* dr. közkórházi főorvos. A Gotterhalte hangja hallatára ezek is ülve

maradtak. A dolog tudomására jutott a fohértemplomi katonai parancsnokságnak s most az említettek ellen, mint a tiszti kardbojton sérelmet ejtők ellen, megindította a becsületügyi eljárást.

Tauca dr. nyugalmazott cs. és kir. ezredorvos, Faragó dr. tartalékos honvédhadnagy, Orbán dr. tartalékos tisztihelyettes, végül Barabás dr. tartalékos honvéd orvos. Ma kézbcsítették nekik az idézést, mely tudjukra adja, hogy a becsületbírság kifogja őket hallgatni a főhercegi látogatás alkalmával lejátszódott incidensnél tanusított magukviselése miatt.

Mint annyi sok esetben, ez alkalommal is valószínűleg a tiszti rangtól való megfosztással végződik a becsületügyi eljárás.

SZEZON.

* Régi vadászatok.

Ma, augusztus elsején kezdődött meg ország szerte az általános vadászat. A vadászkedvünk éppen olyan a magyar Nimródok között, mint hajdanában. A magyar nemzet fia, mint tudjuk, a legrégebb idők óta kezdve szenvedélyesen űzték a vadászatot. A harcokból megtért leventék egész pihenő óráikat, melyeket a töröktől és tatártól elloptak, a nemes vadnak szentelték.

Az erdélyi fejedelmek fénykorában a bölény volt a vadkirály s az izmos, bőséges állat próbára tette a legkipróbáltabb vadászt is. Apur Péter följegyzésében olvassuk, a bölénybört a nemzeti fejedelmek korában mint szobadist is nagyon szerették s a főurak himzett kerevetjeit, nyugágyait, tábori székeit mind bölénybőrrel terítették be.

A bérces haza azoaban másfél százados küzdelem után, I. Lipót korában teljesen álomba merült. Ebben a korszakban tespedt elpuhultság vett erőt a férfiakon s a nemzeti udvarházakban porral s pókhálóval fődve heverték a rozsdáste kardok, puskák és pisztolyok. A bágyadt magyar már lóra ülni is röstelt s még időtöltésből sem vadászott.

A XVIII. század derekán egy kiváló erdélyi arisztokrata, Bánffy Farkas báró, a marosvásárhelyi királyi tábla elnöke, kísérlette meg fölébreszteni az elpuhult nemzedéket. A nemes báró azokon a napokon, mikor a tábla szünetelt, Nagyfalva és Kávás jószágaira utazva, ezt az utazást egyszersmind vadászkirándulásnak használta fel.

Bánffy ötven-hatvan táblai irtokkai, lövészekkel meg pecérrel indult meg s a társaság hasonlított egy kis karavánhoz. Fentemlitett birtokok Marosvásárhelytől három napi járóföldre lévén, a társaság a szabályban tanyázott. Csira tábori sátora volt Bánffynak, őseitől örökölt puha bölénybőrrel kípárnázott butorokkal, ahol az öregek aludtak. Az irtokok, csupa előkelő, nemes család sarjai, a szabad ég alatt, óriási tüzek mellett töltötték az éjszakát.

E téknél, a lobogó máglya mellett, Zentelki cigányai, két hegedős, brügös, meg egy cimbalmos zajos muzsikába kezdtek s néha jókedve kerekedvén, maga Bánffy Farkas is büszke rátartással járta büszke nemzeti táncunkat.

Bánffy hozatta először Erdélybe a híres Lazaro-Lazaroni féle olasz puskákat s a többi urak is kedvet kapva, néhány év alatt alig volt nemesi ház, ahol ilyen finom, egycsővű fegyver ne függött volna a falon. Kétcsővű fegyverek még akkor nem voltak Erdélyben, csak a múlt század első tizedében hozták ezeket ott dívatba azok a katonatisztek, akik részt vettek a napoleoni hadjáratokban.

Később, a XVIII. század végén, a XIX. elején, már ismét kitűnő sportemberek voltak az erdélyi urak s fényes vadászatok tartottak Bornemissza József és Lipót bárók, Beldi Vencel gróf, Bánffy

Elek és János bárók és különösen a hatalmas olygarcha, Wesselényi Miklós báró.

Bornemissza József báró, korának legszenvedélyesebb vadásza, hatvan kopó, husz pár agár és tizenkét kürtössel rendre bebarangolta a vécsi, görgényi és fancesali bérceket. Bornemissza különös rendszerrel vadászott s mikor abafáji birtokáról Szamosudvarhelyre ment szüretre, két napi utat három hét alatt tett meg, ezalatt folytonosan eserkészve. A múlt század negyvenes éveiben híresek voltak a görgényi medvevadászatok. Görgény akkor még a Bornemissza uradalmi középpontja volt s az akkori gazda, Bornemissza János báró, az októberben tartalmi szokott vadászatokon Erdély összes főurait vendégül látta.

Eljött ide számtalan nem szenvedélyes vadász is, különösen azért, mert a görgényi vadásztanyán volt a bérces haza legkitűnőbb konyhája. Louis, a báró híres francia szakácsa főzött akkor, s egy ilyen vadászbédnél mondta Petrisevich Horváth Lázár, a negyvenes évek dédelgetett szalonújságrója, hogy jobbat, mint aminót Louis főz, Páris legelső restaurantjaiban sem találunk.

A görgényi vadászokat Matskassy Ferenc vezette, aki sohasem változó vig kedvével, adomával egyre éberségben tartotta a kompániát.

Idősebb Wesselényi Miklós zsibói vadászatai is ritkították párjukat. A vendégek mulattatására még színelőadásokat is adott a báró és a Solymos alatti vadászkerkjében fölállított szinkörben játszottak a theatrísták. Nem kisebb tehetségek, mint Ernyi, Láng, Sáska és a jeles komikus Jánosó mulattatták itt az erdélyi urakat.

Wesselényi zsibói vadászjelenetei közül sokat megörökített Gáll István, de festményei többnyire érdektelen mázolások. Nem kevésbé jelesek voltak az ifjabb Wesselényi vadászatai. Nemcsak Erdélyben de az egész országban büszkék voltak azok, akik ezekre az összejövetelekre meghívást kaptak. Wesselényi igen válogatos volt és csupán elvárta hívta meg. Midőn az est leszállt, Hadwiger, a báró főerdésze mindenkinek kézbesíté vadászjegyet, melyre az illető vendég neve és állása s a másnap hajítás helye volt fölírva. A legrövidebb napen is tartottak öt hajítást s Hadwiger oly ügyes főrendező volt, hogy Zsibón a hajítás sohasem szakadt meg vagy bomlott föl. Ebédre ilyenkor renlesen csak egy negyedórát szánt a társaság s hideg sültöt és komlós, meleg cipókat falatozott.

A vadászat bevégeztével Wesselényi sohasem engedte el a szalonias öltözéket. Ugy ő, mint vendégei, pont hat órára a legeslegutolsó divat szerint öltözködve jelentek meg az ebédlőben s a háziur ritka nagyműveltségű édesanyját, Cserey Helénát mindig a legédemesebb urak, így Csáky György gróf, vagy Wesselényi Farkas báró vezették a táblához.

Az ilyen vadászmulatságok alkalmával gyakran tartottak a zsibói lovardában rögtönzött lovasjátékokat is. Pompás látványt nyújtott a nagy osillárral és éjjeli lámpásokkal megvilágított lovarda, melybe a lovasok egymásután vezették be a szebbnél-szebb telivereket. Régen elmúlt, daliás időkre emlékeztető látvány volt, mikor a háziur és Kendeffy Adám gróf, korának legszebb férfja, sisakkal fejkön rontottak egymásra.

Még a múlt század ötvenes éveiben is nagyon vigak voltak a sárosmegyei medvevadászatok. Itt általában nagy súlyt fektettek a nagy vadra való vadászásra, mert sárosi fogalmak szerint, aki vadásznot, medvét vagy legalább is őzet nem lőtt, azt nem tekintik igazl sportmannak csak pecsenye-vadásznak. Beregmegyében sok volt hajdan a medve, Schönborn gróf tartott ott híres vadászatokot s ott ejtette el néhai Rudolf trónörökös is az első medvét.

Ropog a fegyver...

Az aradi Nimródok hadserege.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 1.

Nagyon elcsodálkozhatják azok, akik ma Arad utcáin egy csomó fegyveres urlembert elvonulni láttak. A beavatatlanok azt hihették, hogy csakugyan elrendelték a hetedik hadtest mozgósítását és ezek a komoly családapák — akik reggelenkint jogosan használhatják a népfölkelő nevet — most már Szerbia ellen vonulnak. Főlösiéges mondanunk, hogy ez tévedés. Ezek a fegyveres urak az aradi Nimródok hadseregének tagjai, akik augusztus elsején, a vadászszézon megkezdésének napján vidáman vonultak ki a vadászterületekre. Azt hisszük, nem érdektelen közölni: kik váltottak ma a városházán vadászjegyet, amely a hat hónapig tartó szézon tartamára följogosítja őket mindennemű vadállat lepuftatására. A mezők és erdők vadjaira leső aradi Nimródok névsora a következő:

Ifj. Buzáky Gyula könyvelő, Meritskal Sándor bortermelő, Wolf Aladár háztulajdonos, Ifj. Fényes Dezső háztulajdonos, Óri Aladár magánhivatalnok, Unger Mór zenedel igazgató, Scinabel Rudolf vadászkapitány, Ifj. Faszler Károly szőlőbirtokos, Ifj. Faszler Károly magánhivatalnok, Fábán Lajos dr. törvényszéki elnök, Domokos Lajos törvényszéki bíró, Lukács Miklós törvényszéki jegyző, Tóth Béla magánhivatalnok, Virág Lajos főmérnök, Bisztriczky József birtokos, Baross Zsigmond árvasszéki főnök, Borlodon György járásbírsági hivatalnok, Honsu János máv. ellenőr, Lovassy Jenő dohány jövedéki tiszt, Morócz Dános, Ostrubay Dezső dr. törvényszéki jegyző, Nussner Odón orvosnövendék, Schill József vármegyei főjegyző, Velcsov Géza dr. ügyvéd, Széchenyi Kázmér földbirtokos, Ortuay Béla birtokos, Grau Viktor dr. orvos, Schelly Mátyás dohányjövédéki irodafőnök, Fabry Sándor dr. acsev. előigazgató, Kovács Béla mozdonyvezető, Kovács Pál mozdonyvezető, Mészáros Dániel törvényszéki bíró, Ifj. Farkas Sándor joghallgató, Kabdebó Géza nyugalmazott huszárezredes, Weinmann József magánhivatalnok, Orpelca Vasul magánhivatalnok, Nikodém János vármegyei gyakoronok, Fische József sütőmester, Kuszáik Ferenc művezető, Gagg János művezető, Jukits Ferenc birtokos, Rudolf Károly földbirtokos, Ripka Károly művezető, Lányi József pincemester, Baross Jenő salgórló mérnök, Balogh Károly dohányjöv. tiszt, Simó Károly orvos, Köpi János dr. ügyvéd, Ruzel József mérnök, Bund Henrik nyug. főszámvevő, Kohut Ede mérnök segéd, Szathmáry Béla műegyetemi hallgató, Palfy Pál főpénztárnok, Hanthó Sándor dr. ügyvéd, Dániel Péter jószágigazgatósági szántist, Földes Kelemen gyógyszerész, Hebs Béla gyógyszerész, Baskovits István földbirtokos, Schauer Odon vámfelügyelő, Balcsó Antal mérnök-segéd, Fábán László nyug. főispán, Palfy István vasuti ellenőr, Heppez Aladár tb. főjegyző, Dániel Andor magánhivatalnok, Remenyik László mérnök, Borsényi Béla pénzügyigazgatósági i. kár, Polbradny Henrik huszárcapitány, Medvecaky Zsigmond kir. műszaki tanácsos, Jankó Imre hivatalnok, Verrár Márton földbirtokos, Kövér Zsigmond városi kamarás, Brunnenschenkl Ferenc kereskedő, Török Dános végrehajtó, Boros László tb. főszolgabíró, Avatffy Géza szőlőbirtokos, Salacz Iván honvédszázados, Saydi Frigyes százados, Dálnoky Nagy Lajos dr. altiszt, Darányi János tb. főszolgabíró, Hutorán Viktor ügyvédjelölt, Bajdosó Pál acsev. főellenőr, Szentmiklóssy Gyula gyógyszerész, Gardánovits Aladár tisztviselő, Wolf Andor háztulajdonos, Szilner Károly tisztviselő, Keller Márton tisztviselő, Gyórfly Arnold tisztviselő, Mokry Jenő huszárfőhadnagy, Róder Henrik tisztviselő és Losonczy Géza vasuti tisztviselő.

Juharék fázna.

Füüdőlevelél egy saájátságos nyaralásról.

Arad, augusztus 1.

Lapunknak az a dolgozó-társaság, aki a füüdőlevelekre szokta a szerkesztői üzeneteket írni, a legutóbbi napokban ezt a tárcácskát vette kézhez.

Levél a Tá'rából.

Siófok, július 31.

Az én tehetséges és szépen fejlődő író-társaság, **Kóbor Tamás**, bizonyára így kezdené: Hát van valami természetesebb, mint hogy az ember ezen a nyáron Siófokról ír tárcái füüdő-levelét? Napról-napra borongós hangulattal, szürke bánattal esik az eső és belefúj a lelkekbe a szél. A Sió hotel ormát köd simogatja és az emberek fázva bujnak a kölcsönkért gallérok és plaidek közé. Az öreg Juhar egyebet se csinál, mint hogy azt kiabálja:

— És a siófoki klíma? Ez az északi sarok! Kérem a panaszkönyvet!

Anyuska táviratozott a gobelin himzésért, amelyet odahaza abbahagyott. Képzhetik, az ember kikölti a drága pénzt, végiglakja a rossz hoteleket és a vendéglők kosztján elrontja a gyomrát, — azért a gyönyörűségért, hogy ilyen időben a gobelin himzést folytassuk.

Sündikének még jó. Ő megkezdte a szoba-rogattát és mindennap kirándulást rendez a nachtkaszitól a kleiderstockig. Nem nagy ut és ép ezért háromszázhuszszor megteszi napjában és összetapos mindent, ami elébe kerül. Most azonban új gondolat gyötri:

— Föl fogom találni a szoba-léghajót. Ugyis olyan rossz itt benn a levegő, legalább hajókázásra használjuk.

Kutyus, a szemtelen levelezik. A hány praktikus itt szolgabírónak szerepel — és melyik nem szolgabíró? — az mind üzenetet küld neki és ő válaszol. Néha verseket is kap, amelyeket leprésel. Egy ilyen vers — valami Fráter Lipót írta — így szól:

Tele van a város
Automobil-büzzel,
Engemet, kicsi nő,
Magától nem üz el,

Tele van a szótár
Ismeretlen szókkal,
A pofiját bintem,
Teli rosin sok csókkal.

Hát így nyaralunk, — természetesen a legnagyobb titokban. Haza valamennyien azt írjuk, hogy pazarul élünk, hogy sárgára sülünk a nagy meleg ségtől és naponta ötször belezuppanunk a Balatonba. Csak nem fognak rajtunk nevetni azok, akik nem nyaralnak?

S a legnagyobb eset, — az ugynevezett *great sensation*, ahogy Rudyard Kipling kollégám mondaná? Borzasztó ügy. Taszika, a mi Taszilónk megjelent az itt üdülő okleveles csodarabbinál, Riesett Herschnál és bejelentette neki, hogy vissza akar törüldözni a régi vallásba, amelyet néhány éve szük családi körben elhagytunk. Képzeld: Taszika olyan vallásu akar lenni. A csodarabbi azt felelte neki:

— Hiszen nincs semmi technikai akadály a ügynek . . . de tudnom kell, hogy mi az oka:

— On ezt nem érti, cher abbé, — mondta Tasziló, — a dolog egyszerűen annyi, hogy a londoni vívóversenyre készülök. Ott pedig rendes felekezet tel nem lehet díjat nyerni! . . .



A dolog abban maradt, mert apa közbelepett és így nics ki-zárva, hogy Tasziló megmarad a mi hitünkön, csak *Stern*

Adolf álnévvel fog nevezni.

Igy éljük mi itt a tárcái napokat, — a melyeket egy ötletes füüdő-levelébe foglalván, — csokolom egész Aradot, Mártonfi Róbert művészt kivéve. De nehogy fordítva higgyék.

Pötty kisasszony.

(Azonban írják meg, hogy az álnév alatt Juhar Bonci urleány rejtözik.)

A füüdő-levelét közzétette:

Früccs.

Allat-vicc.

*

Kézén fekvő móka:
Farkas után Róka.
Szélid Farkashoz, vaj'
Hasonló lesz Róka?
S alatta nem szívja
Vérünk' az adóka? . . .

HIREK.

Hamsea és Bogdanovics.

*

Támogatás, amely öi.

Arad, augusztus 1.

Ma délelött egyházi ünnepek, áhitatos imádkozások közepette heves harcot vívtak a görögkeleti szerb egyház pártjai. Egyházi méltóság betöltéséről volt szó, természetesen tehát, hogy nem vallási, hanem politikai szempontok irányították a harcot, a minthogy nálunk mindent a politika, a politikát pedig az önző érdekek irányítják. Brankovicsnak, a dicstelenül elhunyt karlócai patriárkának örökét kellett betölteni és ez a felekezeti aktus alkalmas volt a különféle pártérdekeknek arra, hogy már hónapokkal előbb nagy lármával megkezdjék az előcsatározásokat. És az egész harc folyamán egyetlen szót sem hallottunk arról, hogy ez, vagy az a jelölt alkalmasabb, érdemesebb ember volna a patriárkai székre a másikkal, hanem minduntalan csak arról hallottunk, hogy *Bogdanovics* a magyar kormány, *Zmejanovics* a szerb radikálisok jelöltje.

Ez azonban csak egyik momentum, amely a karlócai küzdelemben lekötöti az érdeklődést. Tanulságnak nem tanulság, mert hiszen a legmagasabb egyházi állások már évszázadok óta csak arra jök, hogy politikai pártoknak támaszpontjai legyenek. A pápai székre például sohase ült volna bele a szegény velencei Sarto, ha a mi királyunk *veto*-ja nem zárja el a vatikáni trónust Rampolla bíboros elől. Egészen más dolog az, amit tanulságnak lehet levonni a mai karlócai választásból és amiért e sorok elé *Hamseának és Bogdanovicsnak*, az évekkelt ezelött lemaradt aradi püspökjelöltnek és a ma megbukott patriárka jelöltnek neve került.

Hamsea Agoston évekkelt ezelött az aradi görögkeleti román püspöki szék jelöltje volt. Az ellenjelöltje volt Mangra Vazul és támogatója a — kormány. Lehet, hogy nem egymagában ez bukatta meg, de megbukott. És amikor a kormány ajánlatára a király a győtes Mangra Vazul püspökségét megsemmisítette, az aradi román zsinat akkor se Hamseát választotta meg, hanem Papp I. Jánost, a mai püspököt.

Igy történt ez az aradi püspökválasztáson. Karlócan, a mai patriárkaválasztáson a kormány Bogdanovics Lucian mellé állott. Lapjaiban hetek óta hirdeti, hogy a magyarellenés párt jelöltjét, Zmejanovicsot még megválasztatása esetién sem erősítené meg a király. Mi sem természetesebb ezek után, hogy a szerbek, akik sohasem imádták a magyar kormányt, csak azért is Zmejanovicsot választották meg. Bogdanovicsot éppen úgy, mint Hamseát, csufosan megbuktatta a protektora támogatása. Hónapokkal ezelött, mikor még nem élesedett ki a választási küzdelem, a szerbek között is sok barátja volt az ősz budai püspöknek; ma, mikor a kormány zászlója alatt vonult a harcba, egyetlen szavazatot sem kapott.

Mi innen távolról alig ismerjük a két ellenfölt. Lehetséges, hogy Bogdanovics tényleg jobb patriárka lett volna, mint a ma megválasztott verseci püspök De tanulságnak ebből is, épp úgy mint az aradi püspökválasztásból, levonhatja a magyar kormány azt, hogyha valakit egyházfövé akar választatni, mindig az ellenjelöltnek fogja pártját . . .

— Időjárás. A meteorológiai Intézet jelentése szerint e hó 2 án az időjárás: Változékony, hűvösebb, elvétve csapadék.

— Román képviselők értekezlete Aradon. Jelentettük már, hogy a román képviselők valószínűleg e hónap 3-án, hétfőn értekezletet tartanak Aradon. A *Tri-buna* ma este megjelent számában megerősíti ezt az értesülésünket s azt írja, hogy a képviselők hétfőn tartják meg értekezletüket. A mi információnk szerint hétfőn nem valamennyi román képviselő érkezik Aradra, mert sokan akadályoztatva vannak az ideutazásban. Az értekezlet a párt belső ügyeiről tanácskozik és az agitáció intenzívebbé tételének módjait beszélük meg.

— Budapest — huszonkilenc kerület. Budapestről írják: A választói jog reformja a képviselöválasztó kerületek számát — hír szerint — harminccal szaporítja; e szerint a képviselöháznak a horvát képviselökkal együtt nem négyszázötvenhárom, hanem négyszáznyolcvanhárom tagja lesz. Az ülésteremben azonban már alig fér el több képviselöi pad s így aligha a hírlapírók karzatán részleges lefoglalásra nem kerül a sor. A harminc új mandátumból e hírek szerint husz ju: Budapestre, úgy hogy a főváros nem kilenc, hanem huszonkilenc képviselöt választ. Szeged városának eddig két mandátuma volt, most négy lesz. Több mint valószínű, hogy Arad két kerületet kap, ha nem hármat.

— Az autobusz járatok kiterjesztése. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott *Szathmáry* Károly üzemigazgatónak lapunk csütörtöki számára ismertetett indítványával, amelyben azt kérte, hogy a kocsik mai számával való tekintettel és a Szabadságtér—Vasutállomás közti élénk forgalom fenntartása érdekében ne nyissa meg a *Kossuth* utcai és a *gáji* vonalat. Az igazgató érveinek igazságát a tanács magaéva tette s az új vonalak megnyitását az őszre halasztotta.

— Közút a Szabadságtéren. A tanács a Szabadságtér és *Eötvös*-utca sarkán közút létesítését rendelte el.

— A nemzetiségi párt és a szociálisták. A *Keleti Értésítő* jelenti: A nemzetiségi párt kebelében a szűnnet dacára tüzetes tárgyalások folynak az őszi kampány előkészítése céljából. A párt a román és tótok lakta vidékeken már augusztus második felében a legszélesebb körű agitációt, szándékokat kifejtteni az általános egyenlő és titkos választói jog érdekében. A küzdelmet a párt a parlamenten kívül akarja megvívni és e végből az aradási munkálatok befejezése után egyszerre több helyen népgyűléseket fognak tartani, amelyeken ki fogják fejteni a nép előtt, hogy milyen politikai magatartást szándékoznak a jövőben követni. A harc sikeres folytatása céljából a nemzetiségi párt két legradikálisabb tagja *Hodasa Milán* és *Vlad Aurél* érintkezésbe léptek a szociálista párt vezetőségével, hogy a két párt az általános választói jog megvalósításáért indítandó akcióban egymással karöltve járjon el. A tárgyalások még nem fejeződtek be, de minden jel arra vall, hogy a két párt közi az egyöntetű eljárás tekintetében teljes megegyezés fog létrejönni.

— Az új Törökország. Konstantinápolyból jelentik: Török lapokban közölték hivatalos értesítés szerint a diplomáciai kar a szultánt a szelamlük után történt együttes kihallgatás alkalmával az alkotmány behozataláért üdvözölte. A szultán nagyon meg volt elégedve és kijelentette, hogy egye len kívánsága az ország jó léliót biztosítani. Az alkotmány keresztülvitele már megkezdődött és ezentul az alkotmány soha a legcsekélyebbel sem fog megsérteni.

Konstantinápolyból táviratozzák: Hír szerint *Serezsben* az ifju törökök a bolgárokkal és a szandavszki csapattal egyetértve *kikiállították a köztársaságot*. A serezszi kerület ideiglenes kormánya többnyire bolgárokból áll. *Szalónikii* jelentések szerint ott a nyugalom teljesen helyreállott és a hivatalos hatóságok megkezdték működésüket. Naponként újabb csapatok érkeznek és fegyvereiket nagyrészt át-szolgáltatják a hatóságnak. Érdekes, hogy a bolgár csapatok nagyrészt osztrák lovassági manlicherrel voltak felfegyverkezve.

— Egy hercegi birtok eladása. Zigrárból táviratozzák: Az itteni lapok szerint a *Schaumburg-Lippe herceg* tulajdonát képező verőcai birtok valószínűleg gazdát cserél. Az őri sí birtokot egy francia-belga konzorcium akarja megvásárolni *42 és fél millió koronáért*. A konzorcium hét megbízottja jelenleg Verőcén tartózkodik. A konzorcium a birtokot parcellázva el akarja adni az odavaló szövetkezeteknek, az erdőket azonban maga a társaság akarja kihasználni és azokon nagy fűrésztelepeket akar létesíteni.

— Ünnepeit irodalgyarató. Az aradi vsgongyári énekkar ma este lelkesült óvációban részesítette népszerű irodalgyaratóját, *Jóbb Gu:stávót* névnapja alkalmából. A Millenium külön termében az ünnepeit tiszteletére társasvacsora volt, ahol a dalárda *Zoltay Mityás* zenetanár vezetése mellett alkalmi és hazafias dalokat énekelt.

— Fráter Lóránt völegény. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Fráter Lóránt*, az országszerte ismert dalköltő ma este Érsemjénen eljegyezte *Plósz Jettát*, *Plósz Sándor* volt igazságügyminiszter leányát.

— Levélgyjűtő szekrények szaporítása. A nagyváradi postaigazgatóság a ma alkalmazásban lévő levélgyjűtő szekrények számát kétszeresre akarja felemleni. Minthogy azonban ez csak úgy lesz lehetséges, ha a nagyobb-számú szekrényekből a most rendelkezésre álló

személyzettel össze lehet gyűjteni a leveleket, azt kérte a tanácstól az igazgatóság, hogy ne kívánja meg azt, hogy a gyűjtőkocsikon felügyelő személyzet is legyen. A szabályrendelet értelmében ugyanis, a kocsikat megállásakor felügyelet nélkül nem szabad hagyni. Ha a kocsis nem végezheti egyszerre mind a gyűjtést, akkor a szekrényeket szaporítani nem lehet. A tanács teljesítette az igazgatóság kérelmét.

— Katonai ítélettel beszűntetett lap. A banjalukai haditörvényszék nem elégette meg azt, hogy az „*Otadsbina*“ szerkesztőjét és munkatársait az aradi vár fogházába száműzte. A boszniai katonai kormányzásnak Szerajevóban megjelenő hivatalos lapja ma a következő határozatot hozza:

„A csász. és kir. legfőbb katonai törvényszék az 1908. július 8-án a boszniai és hercegovinai sajtótörvény 40. §-a alapján hozott határozat értelmében az „*Otadsbina*“ című időszaki lapot *beszűnteti* és elrendeli, hogy annak formái és lemezei, melyek az inkriminált cikk nyomására szolgáltak, *megsemmisítendők*.

Cs. és kir. haditörvényszék Banjaluka.

Fiala, százados-hadbíró.“

— Már do'gozik . . . A *P. N.* mai száma írja: „Egy két esztendő előtt nagy feltűnést keltett, hogy az amerikai Westinghouse-gyár Felső Olaszországban nagyszabású villamossági gyárat rendezett be. Azért mondjuk, hogy feltűnést keltett, mert az amerikai gyár az olaszországi gyárhoz elszerezte óriási fizetéssel *Kandó Kálmánt*, a Ganz-gyár világhírű volt főmérnökét. Ezt a veszteséget fokozta az, hogy a gyár kitűnő előmunkásai közül többen követték a magyar igazgatót Olaszországba, ahol nagyobb fizetést és más előnyöket helyezt nekik kilátásba az amerikai gyár. Akkor úgy volt, hogy az olaszországi gyárat Magyarországon létesíti a Westinghouse-gyár, de erről a tervéről — állítólag — lemondott, mert a magyar kormány igen nehézkesen kezelte az alapítás ügyét. A múlt esztendőben azonban a Westinghouse-gyár mégis rászánta magát, hogy *Aradon légfékgyárat alapít, mely már dolgozik is*. A hatalmas elektromos gyár helyett kaptunk egy kevésbé hatalmas, de azért eléggé nagyszabású légfékgyárat. Ha pedig hinni lehet a szárnyaló hírekben, akkor az sincs kizárva, hogy az olaszországi Westinghouse-gyár magyar kézre kerül. Állítólag arról van szó, hogy a Ganz-féle villamossági gyár részvénytársaság tárgyalásokat folytat a *Westinghouse féle gyár megvásárlása dolgában*. Mi e hír komolyságában nem igen bízunk, de mint érdekes kombinációt, melynek megvalósulása mégsem tartozik a lehetetlenségek közé, közreadjuk.“ — Mit szóljunk mi Aradiak ehez a hírhez?! A Westinghouse-gyár füstölő kéményeit a budapestiek már látják, mi azonban — sajnos — tudjuk, hogy a légfék-gyár még nagyon a légben uszik. Ugy látszik, néha még a legkomolyabb fővárosi ujság is hoz olyan híreket, melyek „komolyságában mi nem igen hiszünk.“

— Általános sztrájk Franciaországban. Párisból táviratozzák: A Confédération Generale du Travail vezérő bizottsága ma éjjel elhatározta az általános sztrájkot, mely huszonnégy óráig fog tartani. Yvetot, a Confédération Generale du Travail titkárát, valamint Busquetet, az egyesület befolyásos tagját a villeneuve események miatt az éjjel letartóztatták. A szindikátusok delegátusai, akik a Confédération Generale du Travailhoz tartoznak, gyűlést

tartottak, hogy a helyzetről tanácskozzanak. Hírlik, hogy *újabb elfogatások történtek*. Az elfogottak közt a szindikátusok egyesületének vezértitkára is van.

— Aranymenyegző. *Weiss Samu* aradi négyvennyolcas honvéd a napokban ünnepelte fiánál ifj. *Weiss Mór* aradi kereskedőnél házasságának félszázados jubileumát. Az ünnep alkalmából az öreg házaspárt sokan keresték föl üdvözléssel.

— Egy nagykereskedő cég bukása *Debrecenből* írják: A debreceni rendőrség ma délelőtt egy nyiregyházi kereskedő bűnös manipulációjáról rántotta le a leplet. A bűnös kereskedő, aki a város urí társadalmi életében jelentős szerepet játszott, a többnyire hitelbe vásárolt kereskedelmi cikket Debrecenbe importálta és ott aztán rajtuk potom áron tuladott. Az érdekes bűnügy részletei ezek:

Pár héttel ezelőtt történt, hogy Nyiregyháza, a látszólag jó vagyoni viszonyok között élő *Horányi Lajos* nagykereskedő cég hirtelen csődbe jutott, ami érthető feltűnést és némi izgatottságot okozott Nyiregyháza. Két okból fogadták Nyiregyháza meglepetéssel a Horányi cég bukását. Az egyik az, hogy az egyébként rendkívül nyájas, jól öltözködő embert mindenki szerette a városban s így a legelőkelőbb házak ajtaja is nyitva volt előtte, a másik ok pedig az, hogy az egész város jó vagyoni helyzetben hitte a céget. A csőd elrendelése után kezdtek ugyan suttogni ezt is, azt is a váratlan jött anyagi romlás okául, de a nyiregyházi rendőrségnek a suttogásokból, a mende-mondákból nem sikerült semmi bizonyosat megállapítania. A nyiregyházi rendőrség helyett azonban a debreceni rendőrség rájött a rejtély nyitjára. A csőd elrendelése után ugyanis a debreceni rendőrség egyik detektívének sikerült kikutatnia, hogy az egyik debreceni gyűjtő-raktárban olcsó kereskedelmi cikkek eladók, amelyeket a nemrég megalakult Horányi Lajos cég becsújtott piacra, egy megbízottja által. A rendőrség nyomban ott termett és a gyanus árukat *lefoglalta*, majd a királyi ügyészség intézkedésére bűnügyi zárlatot fogantatosított a portékára. A debreceni rendőrség a vizsgálat eredményét közölte a nyiregyházi törvényszék vizsgálóbírójával, aki azonnal elrendelte Horányi Lajos letartóztatását.

— Az öngyilkos banktisztviselő temetése. Ma délután két órakor temették el igen nagy résztvevő közönség jelenlétében a tragikus halált halt *Karl Antalt*. A királyi ügyészség megadta az engedélyt a temetésre s eltekintett a boncolástól, mert bebizonyult, hogy a szerencsétlen fiatal ember nem bűntény áldozata, hanem önkéntesül vetett véget életének. Megállapította ugyanis ma délelőtt a rendőrség, hogy *Karl* kedden tíz óra tájban a *Berta* testvérek vaskereskedésében vásárolt egy bu'dogg revolvert s hat lötlényt.

— Eletunt ügyvéd Budapestről jelenti: Tegnap délután egy budapesti ügyvéd eltűnt lakásáról és nővérének, valamint egyik barátjának levelet írt, hogy megunta az életét, öngyilkossá lesz. Az eltűnést az ügyvéd hozzátartozói bejelentették a rendőrségnek, de a mikor jegyzőkönyvet akartak velük felvenni, vonakodtak az ügyvéd lakását, nevét bemondani, mert hátha az ügyvéd a mai nap folyamán előkerül? Ma éjjel fél három órakor a *Ferenc József* hid karfájára felállt egy ember és kétszer magára löve, a vízbe vetette magát. A vásárcsarnoki örök mentésére siettek, de az öngyilkos elmerült. Nem lehetetlen, hogy azonos az eltűnt ügyvéddel.

— Szerencsétlenül járt aradi leány. Majdnem végzetes baleset történt a Szabadság-tér 11. számú házában egy fiatal leány vigyázatlansága következtében. *Klein Riza* tizennyolc éves leány kénnel egy szitán keresztül szalmakalapot tisztított. E közben a bal kezében tartott

gyufacsomó valahogyan meggyuladt és Klein Riza ruhája tüzet fogott. A megrémült leány sikoltozására berohant a szomszéd szobában levő anyja és nővére, akik leszaggatták róla a ruhákat és így mentették meg a veszedelemtől. E közben mindkettőjük keze összeégett. Klein Rizát az ijedség egészen betegé tette.

— A hentesinas rémítése. Ma este hét órakor Prokupecs János hentesmester azt telefonálta a rendőrségre, hogy inasát az *Eötvös-utca* 10. számú házának udvarán három suhanc revolverrel megtámadta s mikor az inas lármázni kezdett, a pincébe futottak, az ajtót magukra zárták s elrejtőztek. Rendőri segítséget kért a suhancok ellen. A rendőrség nagy készséggel vonult ki a rablóüldözésre. Felnyitották a pinceajtót, átkutatták a pincét, de abban elő lényt nem találtak. Mikor a fiu látta, hogy rablók nélkül térnek vissza a rendőrök a pincéből, akkor azzal állott elő, hogy látta mikor a rabló, (aki már ekkor egyre olvadt le), a kapun keresztül kimenekült. A fiu, mint ezt megállapították, nem normális agyu s látomásai szoktak lenni.

— A díjnokok mozgalma. Az állami díjnokok országos szövetsége mozgalmi bizottsága Budapesten holnap, vasárnap délután egyesületi helyiségben demonstráló nagygyűlést tart. A kibocsátott meghívó így mondja el a gyűlés tárgyát: A gyűlés tárgya: Az 1907. évi XIX. t.-c.-ben előírt kötelező munkásbetegsegélyző pénztárba való beiratása úgy az összes állami díjnokoknak, mint a napdíjas szolgáknak. A törvény biztosítja a díjnokoknak csekély havidíjért az ingyen orvost és ingyen gyógyszer s ezt a törvényben gyökerező csekély kedvezményt sem adják meg az állami díjnokoknak s a napdíjas szolgáknak a hivatalfőnökök, egyrészt büntető hanyagságból, másrészt szinte rosszindulatú nemtörődomségből.

— Árvaházi ülés. A városi árvaház igazgató-választmánya hétfő délután 5 órakor a városháza tanácstermében ülést tart, melyre a 3 tagozat eseten is meghívja Varjassy Lajos igazg. vál. elnök.

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Millenniumi sörcsarnokában kapható. 1907

— Felhívjuk olvasóink figyelmét a Magyar Élelmiszer szállító Részvénytársaság nyilvános hűtő és fogyasztó raktárának hirdetésére, mely lapunk mai számában megjelent 5807

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weissenál Áradon. 191.

● A kiváló bőr- és kőhammos gyógyferrás ●

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, kősvényesél, osztorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható árnylatkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Saluator-ferrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

TORVÉNYKEZÉS.

Szabadon bocsátották a Dezső-utcai merénylet.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Árad, augusztus 1.

A múlt hó tizenkettedikén a Dezső-utca éjszakai csendjét két revolverlövés zavarta meg. Az utcában lakók álmukból felriadva kirohantak és egy ház előtt ott találták Argyelán Mihály földmivest, akire egy ismeretlen ember revolverből kétszer ráírt s aztán elmenekült. A súlyosan sebesült embert a kórházba szállították, de semmi áron sem akart ott maradni. Felvanszorgott a rendőrségre és ott feljelentést tett az ismeretlen merénylet ellen.

A rendőrség megindította a nyomozást, amely azonban napokig nem vezetett eredményre. Körülbelül egy hét múlva Argyelán felgyógyult és az utcán járt, amikor egy vendéglő előtt megpillantotta azt az embert, aki őt revolverrel megtámadta. Nyomban figyelmeztette a sarki rendőrt, aki a merénylet a rendőrségre kísérte. Itt kihallgatták az illetőt, aki Stelczer Ferencnek mondta magát és úgy adta elő a dolgot, hogy Argyelán őt előbb durván megsértette. A rendőrség a kihallgatás után Stelczert letartóztatta, másnap pedig átkísérték az ügyességi fogházába.

Stelczer ellen *szándékos emberölés bűntettének kísérlete* miatt az ügyesség eljárását indított. Ma lett volna a fegyverszakértői szemle, hogy megállapítsák, alkalmas-e az emberölés keltésére az a revolver, amelyet Stelczer használt. A fegyvert azonban nem találták meg Stelczernél, csupán Argyelán sérüléséből lehetett megállapítani, hogy a revolver nem volt alkalmas, az emberölésre. Kronner Zoltán dr. ügyvéd, Stelczer Ferenc védője ennek alapján indokolt előterjesztést tett a vizsgálóbírónak a vizsgálati fogságban levő Stelczer szabadlábra helyezése iránt. A vizsgálóbíró helyt adott a védő előterjesztésének és Stelczert azonnal szabadon bocsátották, a bűnvádi eljárást azonban folytatják ellene.

TÁRKASÁGOK.



(Átszállójeget.) Nagy Sándor dr., a nagylaki kerület negyvennyolcas képviselője a Hungaria kávéház asztalánál gyakran elvitatkozik a borosjenői román képviselővel, Suciu Jánossal. A minap. azt mondja tréfásan:

— Hát csak nem akar véget érni a koalíciós uralom.

— Abból ti nem esztek, — feleli vidáman Nagy Sándor.

— Pedig már vége van az átmeneti időnek, a két esztendőnek. Csak két évre szól a paktum.

— Az tőlünk függ, hogy mennyi időre hosszabbítjuk meg. — felelte mosolyogva a nagylaki követ.

— Szere nétek ugye meghosszabbítani politikai életeteket? Ugy tűnik föl nekem a koalíció, mintha az aradi autobuszon ülne. Fölszállt a Szabadság téren és jegyet váltott a vasútig. Ugy érzi, hogy jó az autobuszon ülni és nem akar kiszállni a vasutnál. Átszálló jegyet kér Gájba. A kalauz azonban fölvilágosítja, hogy Gájba nem visz autobusz, hát nem adhat átszállójegyet. A politikában mi ellenzékiek vagyunk a kalauzok és a koalíció felé kiáltjuk: „Nem adunk átszállójegyet!”

(A tárcsa díja). Kisebb vidéki lap szerkesztőségében történt. A falu gazdag földbirtokosának fia valami érzékeny szerelmi történetet írt és szerette volna azt megjelentetni a helyi lapban. A szerkesztő átolvasta és kijelentette, hogy — nagyon sajnálja — de nem közölheti.

— még ha husz koronát fizetek érte akkor se?

A redaktőr gondolkodott. Egy író, aki husz koronát fizet azért, mert a tárcáját közli, ez nem mindennapi dolog.

— Így már lehet beszélni, — mondta. — Ha fizet, akkor úgy átjavítom a tárcát, hogy közölhető lesz.

A vagyonos ifju kivágta a szép kékhasu bankat és így szólt:

— Hanem szeretném, ha a címe alá oda nyomtatna valamit. A pesti lapokban látom, hogy oda van írva: „*utánnymads tilos*”. Ha valami ilyesfélét tenne oda, az érdekesebbé tenné a tárcámat.

— Meglesz, — felelte a szerkesztő — oda írok valamit.

És csakugyan odairt valamit, mert másnap így jelent meg a tárcsa:

„A zöld fejű gróf. Irta: X. Y. — *Utánnymads nem díjaztatik*”.

Uj könyvek.

* Huszonegy novella a címe *Biró Lajos* legújabb kötetének. Ez a név nem ismeretlen lapunk olvasói előtt, mert sokszor hoztunk „Tárca” rovatunkban egy-egy novellát, elbeszélést tőle. Régi ismerőstünk és meg is becsüljük az írásait. Nem sablonos író, hanem amit megír, dicséretére, becsületére válik neki is, de a magyar szépirodalomnak is. A könyv díszes kiállításban Deutsch Zsigmond és társa cég kiadásában (Budapest V., Dorottya-u. 9.) jelent meg, azonban 4 koronáért bármely könyvkereskedés szállítja.

* A III. osztályu kereseti adó. Kézikönyv az adókievítő bizottságok, valamint az adózó magánosok számára. Irta: Ödöfi Miksa dr. gyakorló ügyvéd. A mű írója a III. osztályu kereseti adó ismeretűi egy elméleti, mint gyakorlati szempontból. A könyv ára 1 korona. Kapható a szerzőnél (VI., Andrássy-ut. 33.) valamint minden könyvkereskedésben.

* Csudáky Bertalan: Karnevál ó fensége. (Az Országos Irodalmi Részvénytársaság kiadása. Budapest, 1908.) Csudáky Bertalan, aki buzgó és eredményes munkásságot fejt ki a tudomány népszerűsítése körül és aki az Uránia Színpadán is sikerrel szólalt meg, értelmes és tartalmas könyvet adott ki a Karneválról. Csudáky művelt, kellemes és finomérzésű kalauz, akinek vezetése mellett az olvasó gyönyörűséggel járja be Karnevál birodalmát. A könyvet harminchárom jól kiválogatott illusztráció is éleníti. Ára három korona.

* Egészségápolás könyvtára. Szerkeszti dr. Ságár K. Márton Budapesten. IV. ik kötet. Az idegek egészségtana ép és betegállapotban. Irta: Prof. Forel Ágoston egyetemi tanár Zürichben. Krafft Ebinger bábótól, az elhunyt bécsi ideggyógyászatanártól származik a korunkat jellemző szó: „Zu viel new, zu wenig Vero” és egy honi statisztikánk konstatálta a megdöbbentő tényt, hogy mily óriási számarányban pusztítanak hazánkban a szellem és ideg betegségek. Hasznos, kiválóan közérdekű munkát végzett tehát Dr. Ságár K. Márton, az ismert orvosi szakíró, midőn az edemes, hazánkban is személyesen ismert híres ideggyógyász, Forel tanárnak művelt honi viszonyainkhoz alkamazta és átdolgozta. Szerző és szerkesztő e műben is karöltve járnak és igazán nagy vonásokban mesterien megírt foglalatját adják a szellem egészségtanának. A teljes 300 oldalra terjedő alapos munka magas tudományos színvonalon áll és mégis könnyen megérthető. E rövid ismertetésben csak a következőkre utalunk: érzés, itélet, emlékezet, ész, képzelet, értelem, etika, esztétika, suggestio, lokalisatio tana, az agy plasztikai munkája, érzékek, öröklés, darvinizmus, epileptia, téboly, ki, merülési agybaok, psychopathák, az iskola, a kor, a család, a nőnem, házások, aggok, idegbajosok, a jövő iskolája stb. A tárgy nehézsége dacára minden művelt embernek könnyen érthető munkával van dolguk, mely mindvégig lekötni képes az olvasó feszült érdeklődését és külső kiállításával becsületére válik a kiadó cégnek. Ára, angol vászonkötésben 3 kor. Bérmentes ajánlott beküldéssel 3 kor. 45 fillér. Kiadják a Légrády testvérek.

* Dr. Perényi József főgymn. tanár egy ügyes könyvet írt, amely rövid vázlatokban ismerteti a „Magyar Irodalomtörténet”-et, melyet azonban csak kézirat gyanánt szabad használni. Röviden foglalkozik szerző az irodalomtörténet korszakaival, magával az irodalomtörténetirással stb., úgy, hogy rövid vonásokkal keresztülvezet bennünket az egész magyar nemzet irodalmán. A 76 oldalra terjedő munka ára 1 kor. 60 fill. és kapható a kiadó Löwy Adolf (Sá orajauhely) cégnél vagy bármely könyvkereskedésben.

* A Vörösmarty-szobor története Sajó Aladár, a szobor-bizottság jegyzője megírta a Vörösmarty-szobor elkészülésének történetét és a leleplezés ünnepét. A díszesen kiállított, terjedelmes könyv részletesen ismerteti a szobor történetét s szép fotográfiákat közöl a pályázaton résztvevő szobrokról és a leleplezés ünnepéről. A könyv gyönyörű szépen, magyarul van megírva és jóvedelmét a nagybizottság határozata szerint kulturális célra fordítják. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 5 korona.

* **Fáy András: A Békely-ház.** A régi jó táblabíró világnak kedves alakjai elevenedtek meg előttünk a Fáy András irodalomtörténetileg méltán híres nagy regényében, a Békely-ház-ban. 1832-ben jelent meg először a most, hetvenöt év után íme még fényesebb köntösben kel új életre: a Mikszáth szerkesztette *Magyar Regényírók* képes kiadásában „A haza mindenese”, ahogy Szemere Pál nevezte Fáy Andrást, ebben a regényben igazán élet-től lüktető alakká elevenül a késő utódok szeméi előtt. Megvan benne a tevékeny és okos reformátor minden politikai, társadalmi, gazdasági és esztetikai gondolata. Mint Mikszáth a regény elé írt ragyogóan elmesés előszavában írja: „mintegy gitárkíséret ez a regény a Széchenyi reformokat sürgető mennydörgő szózatához”. Amint elbeszélő mű is jelen tekeny, nemcsak mint „tanregény”. A Békely-ház az első magyar regény, mely a magyar társadalmi életbe markol bele merészen. A két vastag kötetet kitevő regény a Franklin-Tár-ulat kiadásában megjelent vállalat *VII. sorozatában* jelent meg. A teljes 60 kötetes gyűjtemény ára vázalkötésben 300 korona.

* **Léha Budapest** címmel látott napvilágot Németh Jenő könyve. E mű a könnyű, szórakoztató és szellemesen elmulattató művek sorából való. Célszerű, hogy amíg olvassuk, addig minden egyéb gondolatunk eltávolításával mulattasson bennünket, amely célját feltétlenül el is éri. A könyvet Schenk Ferenc könyvkiadóhivatala (Budapest, IV. Szemmelweis-utca 15.) adta ki, de minden könyvkereskedésben kapható.

* **„Borsszem Jankó” könyvtára** címmel új vállalat indult meg, melynek első kötete most jelent meg. A régi rómaiakat tréfásan hasonlítja össze a mai politikusokkal és mesés szellemességgel mutatja be a nemrég múlt és a jelenlegi nagyképű politikusok és közszereplésű férfiak gyöngeségeit, önzéseit. Szerzője ugyan nincsen megnevezve, de nem alaptalan gyanakodásunk amikor egy igen jól ismert idősebb nagy író, kinek városunkban is van múltja — gyanúsítunk. E kis munkát Mühlbeck illusztrálta, a tőle megszokott művészetével. Kapható minden könyvkereskedésben egy koronáért.

* **Dr. Kapitány Kálmán** utikönyvei körül újabban két kötet jelent meg, u. m.: *Bécs* (Bécs város tervrajzával) míg a másik kötet *Merán és Arco* (két térképpel). Ezen szépen megírt és fontos adatokkal rendelkező két füzet igazán feleslegessé teszi az idegenből behozott Eadecker-téle könyvek használatát, mert azok terjengősek és csak úgy hemzsegek a rossz, megbizhatatlan adatoktól. Minden füzet ára 80 fillér és igazán ajánljuk az odautazóknak szíves figyelmébe. Kapható a kiadónál, Lempel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél Budapesten, VI., Andrássy ut. 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

* **Az amerikai magyarság jövője** nemzeti szempontból Dr. Antal Géza, akadémiai professor ily című tanulmánya most jelent meg nyomtatásban. Az amerikai magyarság helyzetét személyes tapasztalatok, mélyreható megfigyelések alapján tárja fel a megdönthetetlen érvekkel bizonyítja be, hogy az amerikai magyarságot a második generációban már menthetetlenül elveszíti a magyar nemzet. A mű második feleében a kivándorlás áradatának megakasztására szociális reformokat sürget. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 50 fillér.

* **Petőfi-Könyvtár** most jelent meg. Csak nemrég panaszkodta el Mikszáth Kálmán, hogy történetíróink egy bizonyos előre megállapított s szinte hagyományos stílus szerint dolgoznak, hogy a történelmi események kutatása közben mellőzik a kisebb jelentőségűeknek látszó epizódokat. Az Endrődi és Ferenzi Zoltán szerkesztésében megjelenő Petőfi-Könyvtár dicséretes módon e közvetlenebb formában is szolgálja a nagy költő kultuszát. Már az I. kötet, Kéry Gyula „Friss nyomok” című könyve is nagyrészt az író személyes gyűjtésének memoire-darabjaiból készült, a most megjelent II. kötet pedig Baróti Lajos ügyes gyűjtésében egész kötetre való adomát ad, melyek hivatva vannak a költőt emberileg közelebb hozni hozzánk. Baróti tudvalevőleg a Petőfi-ház gondnoka s ilyen minőségben rendelkezésére állott minden Petőfi-re vonatkozó adat. A maga nemében páratlan és vidám könyv a Petőfi-Könyvtár izléses köntösében, Jankó János és Mühlbeck Károly rajzaival s finoman stilizált tulipános címlapokkal, Kunossy, Szilágyi és Társas kiadásában jelent meg; ára 1 korona 20 fillér.

* **Erkölc és erő** címen *Bupka Ödön* a francia irodalomnak egy magas értékű termékét ültette át a magyar nyelvre. A könyv a 16 éves fiukhoz fordul és megérdemelné, hogy azt minden intelligens

ily koru fiu el is olvassa. Az ilyen könyvet voltaképp föl kellene venni a közép és polgári iskolák u. n. kötelező házi olvasmányai közé, melyekről a tanulók írásbeli referátumot tartoznának készíteni tanáraiknak. Nagy érdemet szerezne Apponyi gróf, ha az ő mindenre kiterjedő figyelme erre az irodalmi gyöngyszemre terelődven, ilyen arányú intézkedést tenné. Egyebet nem szükséges mondanunk a könyvecské dicséretére, melyet Benkő Gyula udvari könyvkereskedése adott ki Budapesten. Ára 1 korona.

* **Bűnös szerelmek** cím alatt egy könyv látott napvilágot, amely műben Nagy Irma — egy uricsaládból származó leány teszi meg önvalóságait. A könyv felettébb érdekes, bár a fenti név álnév, mégis figyelemre méltók azok az események amelyek a könyvben megírva vannak. Lelektanilag ugyan megérthető az, hogy egy jól nevelt urilány lejtőre tévedt és elbotlik, de az már nem normális amikor ugyanezen nő — akinek módjában volna a szerelem fertőzőjéből menekülni — de ezt nem teszi meg — hanem vár addig, míg a szerelem őt hagyja ott és most mikor már „az ugynevezett tisztességes társadalom gyanu fölött álló, általánosan tisztelt tagja” morált prédikál. Nem mondjuk, hogy talán nem szolgálta okulásul urilányok részére ez a mű, de azt hisszük, hogy nem akad olyan anya — aki ezt értetlen lányoknak kezébe adná. A könyv Schenk Ferenc könyvkiadó hivatalában jelent meg, (Budapest Szemmelweis utca 15.) de bármely könyvkereskedésben is kapható egy koronáért.

* **Szuhay Benedek** versei. A napokban hagyta el a sajtót egy kötet költemény melyet Suhay Benedek sajkápolnai lelkész írt meg. Ezen gyönyörű költeményeket nem olyan ember írta, a ki ismeretlen még ezen irodalom terén. Suhay a régi gárda tanítványa Petőfi, Arany, Vörösmarty csodálója, aki még mindig akar és vár a versében tartalmat, eszmét, s alaki tekintetben is támaszt követelményeknt azzal szemben Természete inkább az elmékedés felé vonja őt, ő innen van az, hogy versei nőgy része elmékedő vers, vagy óda. A kötet, mely Miskolcon jelent meg s mely a költő arcképével van díszítve, a szerzőnél kapható. Füzve három és kötve négy koronáért, (Sajkápolnán Borsodmegyében.) Ajánljuk mindazoknak, akik szeretik az igaz, tiszta, magasított érzelmek megnyilatkozását, s akik tudnak és akarnak egy igazi költői lélek harmonikus megnyilatkozásában gyönyörködni.

* **Liszt Ferencről** szóló több munkával lévén elfoglalva, kérem mindazokat kik netalántán még nyilvánosságra nem jutott iratok vagy megbízható szóbeli nyilatkozatok vagy hagyományok birtokában vannak, hogy azokat — minél kimerítőbb tárgyalás érdekében — velem közölni sziveskedjenek. (Különösen a számos privát autogram gyűjtők szíves támogatásáért eszedezem.) Dr. Julius Kapp Frankfurt a./M. 20. Eschersheimerlandstrasse.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Az aradi kamara a vicinális vasutakról. A kereskedelmi miniszter megküldötte az alsóbb rendű vasutakról készített törvénytervezetet az érdekelt hatóságoknak és testületeknek. Az aradi kereskedelmi és iparkamara kedden délután négy órakor tartandó értekezletén foglalkozik a tervezettel. Az értekezleten *Sarlot* Domokos főkapitány és *Lócs* Rázsó gazdasági tanácsos képviselik a várost.

Budapesti ár- és értéktársaság.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 1.

Kínálat megfelelő vételkérő kielégítő, 18 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb. Amerika háromnyolccaddal olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlát	2 órai sárlát
Buza októberre . . .	11.17—11.18	11.13—11.14
Zab októberre . . .	8.25—8.26	8.23—8.24
Rozs októberre . . .	9.42—9.43	9.37—9.38
Tengeri májusra . . .	7.20—7.21	7.27—7.28
Tengeri augusztusra . . .	7.66—7.67	7.59—7.60

Zárul 5 órakor:

Ceszk hitelrészvény 125 25
Magyar hitelrészvény 740.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Augustus 1. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; kistal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 127—129 fillérig; kistal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 129—131 fillérig; könnyű páronként 150 kilogramm terjedő súlyban 133—137 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig.
Sertésletszám: Julius hó 29. napján volt készlet 38 500 darab, július 30. napján főlhajtott 243 darab, július 30. napján elszállított 327 darab, július 31. napjára maradt készletben 38 361 darab.
A füzött sertés füzeti iráozzata: változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Augustus 1. —

Fehér Kereszt szálloda. Ulisch Konrad utazó Petris. — Guttman Samu utazó Bécs. — Sandner Mór utazó Petris. — Sarhase D. lakatos Petris. — Algai Ignác állomásfőnök neje Nagyvárad. — Ozv. Fluk Károlyné magánzó Gyula. — Francis József gazdatiszt Poroszló. — Weber Arnold gimn. tanár Medgyes. — Brunn H. Lajos utazó Budapest. — Politz Izso tanuló Szeged. — Surányi László utazó Temesvár. — Ferrai Giuseppe gondnok Boldogfalva. — Csordás Gyula magánzó Hódmezővásárhely.

Központi-szálloda. Stern Géza utazó Bécs. — Rosenthal Henrik kereskedő Amerika. — Reifner Béla utazó Budapest. — Frank Adolf utazó Budapest. — Fernót Béla hajófelügyelő Budapest. — Wodianer Sándor dr. ügyvéd Szeged. — Popper Ernő utazó Budapest. — Rokszin Aurél körjegyző. — Groszmann Marcel utazó Budapest. — Kamis József utazó Budapest.

Vass szálloda. John Ferenc utazó Bécs. — Teltsch Antal utazó Budapest. — Stern Miksa utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Hanechka Róbert dr. ügyvédjelölt Borosjenő. — Miklós Jenő gyáros Budapest. — Hanechka Jánosné felügyelő neje Szarvas. — Mik Elemér tisztviselő Budapest. — Ifj. Schütz Ferenc malomtulajdonos Temesújfalú. — Kustár Géza joghallgató Kolozsvár. — Mirgay Sándor magánzó Gerla. — Roseg Sándor timár Sibin. — Schmitt Ede tisztviselő Arad. — Blaschek Gyula magánzó Gerla. — Kovács Sándor birtokos Hódmezővásárhely.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. évi augusztus hó 2-án:

Utolsó előadás a nyári idényben.

Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház művészeinek vendégfelléptével:

Becstelének.

Színház 3 felvonásban. Irta: Gerolamo Rovetta.

SZEMÉLYEK:

Moretti Carlo Gál Gyula.	Orlandi	Várnay Jenő.
Moretti Elisa Kápolnay J.	Teresa	Kőrössi Juci.
De Fornarisné Novák Irén.	Ginyani	Ujj Kálmán.
Sigismond Keszler E.	Serafinó	Delly Lajos.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 2-án, vasárnap:

1. Amor birodalmában. Látványosság. — 2. A dühös bárány. Bohózat. — 3. Lelkifurdalás. Dráma. — 4. A hulló János. Megható életkép. — 5. Minden kornak meg vannak a maga bajai. Mulatságos. — 6. A három jóbarát. Kacagtató. — 7. Don Rodrigo szerelme. Lovagkörtörténet. — 8. Az aszfaltmunkás látománya. Bohózat.

Minden előadás alatt katonazené játszik. — Cukrászda.

Előadások: Vasárnap délután 4 órától kezdve este 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: **Belgár Lajos.**

NYILTTER.**Értesítés!**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Uvár-tér 10. sz. alatt (a várba vezető hid előtti volt vámháznál)

tűzifa és tégl kereskedést nyitottam, ahol mindenféle jó és száraz tűzifa valamint tégl jutányos árban kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel 2559

Faller Gyula,
fa és tégl kereskedő.

„MINIMAX“

kézi tűzoltó készülék.

A jelenkor legbiztosabb tűzvédelmi eszköze.

Nélkülözhetetlen minden üzembn, intézetekben, szállodában, üzletekben, irodákban, lakásokban, gazdaságokban.

Egyszerű, feltétlen megbízható, mindenkor oltásra kész!

Az ár, súly és nagyság **Minimuma** az egyszerűség és használhatóság **Maximuma**.
1904. augusztus 1-étől 1908. január 1-éig hitelesen kimutatott 7642, többnyire igen komoly tüzet oltott. 21

Arajánlattal, prospektussal, mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése és szénüzlete Aradon.

A „Magyar Minimax“ gyár r. t. Arad- és Arad-megyei kizárólagos képviselője.

Telefon szám 646.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **Gróf Zselénszky Róbert zimbrói erdőkezelőségének aradi faraktárának kezelőségét átvettem**, és ezt az uradalom eivei szerint ugy mennyiségileg, (Kocsirakományonkint vagy bármely kisebb mennyiséget) mint a mjj nőségben kifogástalanul fogom a közönség rendelkezésére bocsájtani.

Tömör kirakásu teljes öl száraz fát szolgálók ki.

Arad, 1908. június hó 10-én.

Tisztelettel 2337

Obláth Béni.

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ képviselője.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. augusztus hó 1.

Keresünk:

Aradra: 1 könyvelőt és több tanoncot.
Vidékre: terménykereskedésbe könyvelőt, 4 fűszer, 1 fűszer és csemege, 3 fűszer és rövid, 6 vegyes, 1 kézmű és vegyes, 1 fűszer, rövid, cipő és kalap, 1 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, továbbá 1 magyar, német, francia és angol levelezőt, 5 fűszer és csemege, 2 vegyes, 7 divat, 1 kézmű, rövid és divat, 1 rövid és norinbergi, 2 bőr és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, titkár. 411
Keppich Zsigmond, igazgató.

5821

Legjobb áditó ital

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER**

SAVANYUVIZ

Is it the best, most pure, most healthy, most delicious, and most refreshing beverage?

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Általános Tudósló**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron elkészülnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselete, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelősége. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

A nyaraló és fürdőző

közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gáspár Fer. dr.: V. Ausztrália, csendes oceáni szigetek, Japán ország, Khina, Szibéria, VI. A tengerészet lovagkora, Daudet E.: A szerelem mártírja, Alarcon: A földgolyó, A Norma fináléja, Ambros Zoltán: Leányok, asszonyok, Zsoldos: Barátom a huszárfőhadnagy, Nagy S.-né: A tisztartó leánya, Biró Lajos: Huszonegy novella, Lovik: Az arany polgár, Herczeg F.: Kaland, Kéry Gy.: Friss nyomon, Németh Jenő: A léha Budapest, Lux T.: Budapest, Leicester Ford: Janic Meredith, Fergus Home: Egy rejtélyes eset, Kempelen: Spiritizista káté, Sienkievicz II.: A kereszties lovagok, Rider H.: Wingfield Tamás, Pogonyi N.: Török Kató, Dánielné Lengyel L.: Fenér keresztiek, Nagy Irma: Bűnös szerelmek.
Németben: Wölling-Adamic: Meine Memoiren, Stilgebauer E.: Das Liebesnest, Conrad J.: Im Taifun, Böhme: Die graue Strasse, Bernhard Marie: Vogel Phönix, Michaelis Karin: Gyda, Marriot: Moderne Menschen, Westkirch L.: Kains Entführung, Klinkowström A.: Verlorene Liebesmüh, Nordau: Morganatisch, Vaudere J. de la: Die Stadt des Lächelns, Maiseroy René: Jette, die Probierramsell, Willy: Ein hässlicher Herr, Hirsch Ch. H.: Eva Tumarche und ihre Freunde, Bahr H.: Der Meister, Bourget P.: Schwestern, Müller Ehrencon A.: Der gesegnete Tag.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,

vagy füzetenkint 14 fill.

Baán: Gyónás, Pálkás B: Iluska csárdás és 4 magyar nótá, Kálmán: Tatárjárás, Szirmai: Naftalin, Schánwälder: Automobil-induló, Kurucz J.: Sugaras álmok, Fény jár nyomodba, Járom az utcát, Neszmélyi: Amerikai parknégyes, Kornis: Dalkeringő, Reinhardt: Pajkos grizettek, Lengyel Miska: Az aradi határszélen, Felt az anyám a legénytől, Zerkovitz: A házmester kisasszony.

A zenemű kölcsöntár 5-ik póttjegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

Telefon 383. sz.

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve, egy-egy oldal súlya 35-től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez kőszén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű

kender és jutta, zsákok és ponyvák,
kocsi-kenőcs,

mütrágya az őszi idényre,
építkezési anyagok,

kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható 647

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is a legjutányosabban lesznek kiszolgálva.

Védekezünk a

MOLYOK

ellen.

Biztos hatású molypusztító szerünket ajánljuk — .50, 1.—, 2.— koronás
eredeti dobozokban.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér. Ovakodjunk az utáztatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a potéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hideg buffet! Egész éjjel nyitva!

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA” helyiséget átvettem és azt teljesen ujonnan átalakítva és kibővitve a mai kor igényeinek megfelelő modern kávéházzá átalakítva és azt

EMKE KÁVÉHÁZ

cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitottam.

Főtörekvésem az leendő, hogy tiszta és hamisítatlan italok, valamint hideg ételek és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szives megelégedését kiérdemeljem.

Társaságok részére külön helyiségek!

Naponkint

egy elsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

Hideg buffet! Egész éjjel nyitva!

* Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

* Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

CSALÓ-

dik az, aki azt hiszi, hogy a csunya és rossz karban levő fogakat nem lehet hófehérre tisztítani, mert egy kísérlet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a törvényileg védett és szabadalmazott

Nádlér-féle „Hófehér“

fogtisztító-szer még a legelhanyagoltabb fogat és annak feketeségét vagy sárgaságát a leg-**rövidebb időn belül is hófehérre tisztítja.**

Az egészségre nem ártalmas,

mert a „Hófehér“ fogtisztítószer tisztán növény nedvekből vegyi uton van összeállítva. Egy üvegecske ára, mely 1—2 évre elegendő csak

1 korona 50 fillér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl a feltaláló és készítő:

Nádlér Lajos

2544 Arad, Andrassy-tér 20.

Főraktár: Vojtek és Weisz drogueria.

Tüzifa raktár.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására adni, hogy

Nagyvárad-ut 12. sz. alatt

tüzifa, faszén, szerszámfa raktárt

nyitottunk,

hol mindennemű tüzfát nagyban és kisinyben árusítunk.

**Gróf Zselénski Róbert
zimbrói erdőkezelőségének
aradi tüzifaraktára.**

2223

20361—1908. sz.

Hirdetmény.

Gróf Réichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesített alapítványra.

A trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből 1908. évi január hó 1-től számítandólag adományozandó egy, évi 200 korona segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek, valamint az ugyanezen alkalommal elesett tisztek özvegyei és árvái, ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek illetőleg ezek özvegyei és árvái birnak igényvel.

Felhivattak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványokat folyó évi augusztus hó 15-éig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

Fenti határidőn túl elkésve beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.

20079—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város közönsége által a budapesti m. kir. Kereszteti tanintézetnél létesített alapítványi helynek betöltése iránt pályázatot hirdetünk azzal, hogy a pályázati kérvény f. év július 25-ig Arad szab. kir. város tanácsához benyújtandó.

A pályázónak 6 közép iskola vagy 6 polgári osztálynak elvégzését és szabályszerű gyakorlatot kell kimutatnia, 16 évesnél fiatalabb és 20 évesnél idősebb nem lehet.

A közelebbi feltételek a város gazdasági ügyosztályánál a hivatalos órákon belül betekinthetők.

Arad, 1908. évi július hó 11-én.

A városi tanács.

14044—1908. kh.

Hirdetmény.

Értesitem a benzínmotorral dolgozó kisparosokat s kisgazdákat, hogy az adómentes benzín piaci és mérsékelt eladási ára a kereskedelmi miniszter 59651—1908. sz. rendeletével 1908. június 10-től 1908. október 31-ig terjedő időre mátermázsnaként 16 (tizenhat) koronában állapított meg.

Arad, 1908. évi július hó 28.

Sarlot,
főkapitány.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

Aradon kátrányok által ajánva, Európa legtöbb államában nagy sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

Ellen, serencsén múlt pikkely-sömör, által kútegek, ugyanezen okokból, óvat, lagydag, lábizzadás, fej- és széküregben. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-szappanok 40-45%át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Időült bőrbetegségekkel sikeresen alkalmazták a kátrány-szappan neveti a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint legelőbb kátrány-szappan az aradon tisztított kátrányok előállítására, a gyermeknek valamennyi fejbetegsége ellen is alkalmazható bőrbeteg, mondó és furdós szappan mindennapi használatra szolgál

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

80% glicerín-tartalommal és finom illattal. Mint kiváló bőrapótló szer kitűnő eredményt hozhat, továbbá a

Berger-féle borax-szappan

hűtőcsök, napégetés, szepis, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Ára minden fajnak 70 fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál natúrmenten Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg a itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzékét minden címre.

Külföldre díjazottak: Bécsben 1888-ban és

aranyéremmel a párisi világtalálkozásokon 1900.

Minden egyéb gyógy- és kozmetikai szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelni használati utasítást is tartalmaz.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien L., Biberstr. 2.

Hagyományos főraktár: Török József gyógyszer-tár, Budapest, Király-u., Thalimayer és Seitz, Zrin. utca, Moznár és Rouer drogueriák, Koronaherceg-utca, Kicsinyben minden budapesti, valamint Magyarországon összes városban minden gyógyszer-tárban, továbbá a jobb drogueriákban és illatszer-kereskedésekben.

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Halás

Árpád és Rossnay Mátyás gyógyszerész utraknál, Vojtek és Weisz drogueriájában és kapható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 1886

Steckenpferd- Lilium-tejszappan

a legkínzóbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerés levelek szerint a leghathatósabb gyógyszer-pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerkereskedésekben és borbélyüzletekben.

Albert Lajos

épület és bútort-asztalos
Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű
asztalos munkák, bolti beren-
dezések készítését
a legszebb kivitelben a
leggyorsabban és mérsé-
kelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik,
tisztelettel
ALBERT LAJOS.

Van szerencsém a nagyérdemű
helybéli és vidéki közönségnek tu-
domására hozni, hogy

Vécsey-utca 6. sz. alatt levő,
a mai kor igényeinek teljesen meg-
felelő

lakatos műhelyemet

ajánlom becses pártfogásába. Elvállalok mindennemű e szakmába vágó munkát úgy épületmunkákat, takaréktűzhelyek, sűrkerítések elkészítését stb. Helybéli és vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítenek.

Tisztelettel 1785

KOMJÁTHY ISTVÁN

lakatos mester. Arad, (Vécsey-utca 6. sz.)
Kész tűzhelyek raktára.

Cement

hornyolt cserép
a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

**Tégla,
Cserép**

legjobb minőségben állandóan
raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárában

Mikalán.

Telefon 5-15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

Több mint 25 év óta elismert leg-
jobb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

dívat, kasmű, rövidárú és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám

(Karolina-utca sarkán.)

Legújabb himzett batisztok, Zep-
hírek, ruhavásznak, kartonok, nap-
ernyők remek színekben, csipkék és
himzések csoda olcsó árakban,
trikók, kesztyűk, harisnyák, szalma
kalapok, gyermekecipők és ruhák
nagy választékban, rendkívül ol-
csón árusítottak Kilényi C.
és Társánál. 1931

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Thököly-tér 7. sz. alatt egy

épület- és diszmű-bádogos-műhelyt

nyitottam, ahol is e szakmába vágó munkákat a legdiszesebb kivitelig készítem, ugyszintén mindennemű javításokat elvállalok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezem, maradok kiváló tisztelettel

Soltész János,

épület- és mű-bádogos 1723

Arad, Thököly-tér 7. szám.



BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.
Szénsavdús, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali víz.
Üdit, gyógyít! 5881 Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódrára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenedece idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn

Jäger József

esztergályos

Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Mindennemű

esztergályos munkát végez,

javításokat csent és borostyánba elfogad.

Kitünő eresztő csapok amerikai bőr betéttel, nem parafal 1327

Ujdonság!

50% fűtőanyag megtakarítás az ujonnan megjavított
hygienikus

központi légfűtés útján.

Az egyetlen, valóban egészséges fűtőmód, Amerikában általánosan alkalmazva. Alkalmos egycsaládok házak, villák, boltok, termek, irodák, templomok és iskolák, stb. számára.

A szobában nincs sem kályha, sem más fűtőtest, a meleg levegő a padlón vagy a falon levő rácson jut a szobákba. Semmi por. A légzőszervekre káros száraz levegő képződése lehetetlen. A meleg levegő szabályozása a csepőrácsok által, hogy minden hőfokot elérhessünk. A gyors melegáramlás által 10—15 perc alatt az összes szobák felmelegíthetők. Csekély tüzelőanyag felhasználás. Az ablakoknál huzat nincs. Fűtőanyag-nak szén és kőszén alkalmas. Minus 20° Celsius külsőhőmérsékletnél 20° meleg érhető el. — Kívánatra prospektust küld: 1812

Spira Mór,

petroleum és gépolaj nagykereskedő és gazdasági gépek nagyraktára
ARAD, Andrássy-tér 8. sz. I. emelet 28. ajtó. Telefon 680. sz.

Megbízható jutalékos ügynökök kerestetnek.

Telefon 680. sz.

Alapított 1889. évben

Várhol László

úri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Kisorta-palota a Jelenyikolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybéli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereszttem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyesületnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközölhetnek.

Kiváló tisztelettel

541 **Várhol László.**

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és dívat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Érték különös figyelmébe ajánlom orthopéd-
cipőipőmet, melyek megátolják a ledilat-
tálódást, Gyermekcipőket, ugyszintén felnőtteknek
egyszerű eredményeket értem el, amit számos
demonstráció tanusított. Készíték a valódi amerikai for-
rájú cipőktől meg nem különböztethető tartos szep-
cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakba vágó munkát a leggyor-
sábban készit. 838

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény,
mely az ősz hajnak ere-
deti színét adja vissza.
Nem festék, hanem a győ-
kerekre ható készítmény,
melytől a haj puha selyem-
finnyú és ugyanolyan színű
lesz, a minő az eredetileg
volt, korpa képződés meg-
szűnik, ugyszintén a haj
hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 311

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni újonnan be rendezett

fodrász-üzletemre.

Célm pontos kiszolgálás a n. é. vendégeim teljes megelégedésére. Becses pártfogást remélve teljes tisztelettel

Scheirich Sándor

fodrász és borbély

Arad, Zrínyi-utca 1., az Első Aradi Takarékpénztár épületében. 1499

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűrű és folyosó kerítések, épület csatlások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kert szék, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Építhet szállítására vasokarok kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszékölteknek. 150:

Nagy választék sűrűtűs mintákból ter mézetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Legideálisabb szer az arc és kéz bőrnek ápolására az

„SIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógyszer-árú üzletekben.

Főelárastó hely: 1531

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszára nagykereskedő araknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Székudvari

vegyeskereskedés

korlátlan italméréssel

haszonbérbe kiadom.

Stern Lajos,

2565

Székudvar.

NIGRIN legjobb cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.
Mindenütt kapható. 6004

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902

és sok egyéb legmagasabb kitüntetésekkel



hydraulikus sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. 2033

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc**, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc bőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arc bőr ápolására és a szépség emelésére.



A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheitspflege” nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

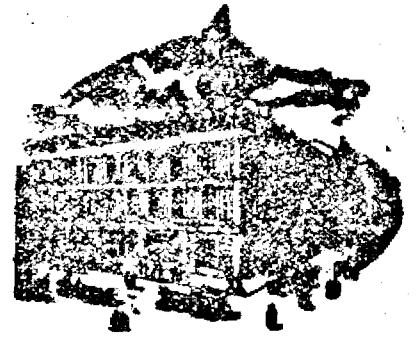
A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifjú üdeségében tartja meg.

Készítte:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 281

„VASS”-szálloda ARAD.



Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy több évtized óta a legjobb hírnévnek örvendő „VASS” szállodát és kávéházat özv. Duffner Józsefne urnától megvettem és f. évi április 1-től saját nevem alatt vezetem. Legfőbb törekvésem leendő, hogy a m. t. közönség pártfogását teljes mérvben kiérdeméljem. Mivégből a szálloda összes vendégszobáit modern stílusba renovárom és villanyvilágítással szerelem fel. Ugy szintén a kávéházat is megfelelően rendezem be, ahol is mindenkor a legkitűnőbb és legfinomabb kávéházi italokat, a saját termései öt éves páncotai rizlingi borait 4 és 7 decis, valamint pilseni és forrás sör palackokban a legutányosabb áron szolgáltatok ki. — Minden vonat induláskor és érkezéskor saját omnibuszom.

1575 Kiváló tisztelettel

Haas Albert, szállodás és kávé

Megérkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Forray-utca sarkán, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, **ingek**, gallérok, kényesek, nyakkendők, keztük, zseb-kendők, harisnyák, sétatövek és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék Panama és szalma kalapokban!

Divatújdonság francia és olasz illatszer **különlegességeiben.**

Kamerli J. pécsi keztükgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszékölteknek.

Saját termésű kitűnő

tisztán kezelt magyaradi

ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 555

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

751

szobák, villák, aradalmak, szanatóriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Hem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külső oldali elismerés nyilatkozatok. Bel- és külső oldali szabványok. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb leírást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiválóságokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 151.

Ismerettség díján

AKINEK

használatára, nevelésre, életvezetésre, könyvelésre, cégszámra, igazságra, gazdaságra, kalcárra, vécsekre, kérésre.

Kalcárra, gazdaságra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

AKI

eladni kíván

szőrt, szingort, tort, gyümölcsöt, tejszínt.

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

mindenestől vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

AKI

amely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

ARADI KÖZLÖNY
kis hirdetései
rovatai használatára.

Dezsd-utca

4a számú ház szabad kézből eladó. 2613

Yost írógép

használt, jó karban kedvezően kapható Kovács Soma és Társa cégnél Aradon. 370

Kiadó lakás.

6 szobás modern lakás Szent László-utca 9., november 1-re kiadó. 2607

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett keresztény, gyakorlati levelező, könyvelő 1500 kor. évi kezdőfizetéssel felvétetik. Ajánlatot „Megbízható” címen a kiadóhivatal továbbítja. 2606

Egy 16 év óta fennálló

és a legnagyobb forgalomnak örvendő sütőde kiadó, esetleg házzal együtt eladó. Tudakozódni a kiadóban. 2558

Kisebb tanya

megvételre kerestetik. Ajánlatok Ilona-utca 14. küldendők. 2612

Az új végrehajtási novella,

a bünt. törv. és bünt. perr. kieg., a bünt. törv. jegyzetszerű kiad., a közeg. ügy módosítása, a szeszadóról és termeléséről szóló t.-c., illés bünt. tvkv. novell. magyarázata, megjelenéskor kaphatók Kerpel Izó könyvkereskedésében, Aradon. 212

Mocsár-utca 2-ik számú

sarok telek, 87 □-öl nagy, szabad kézből eladó. Bővebbet Mocsár-u. 3., Papp Miklós urnál. 2534

Angol nyelvből

leczkéket ad művelt, legjobb kiejtéssel beszélő angol kisasszony. Cím a kiadóhivatalban. 2553

Jó hordók kaphatók

minden nagyságban 2200 literig. Tudakozódni lehet a Magyarádménesi borszövetkezethél Aradon. 2605

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthálózatának térképe. Automobilosok, kerékpárosok és turisták használatára 50 fillér leszállított áron kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. Telefon 517. 201

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Bejárónő,

ügyes takarítónő délelőtti takarításra felvétetik. Ki huzamosabb ideig mint szobaleány volt alkalmazva, előnyben részesül. Cím a kiadóban. 2551

Egy Wertheim-szekrény eladó.

Petőfi-u. 4. ajtó 3.

Eladó!

Egy jó karban levő két szárnyas nagy kapu; üzlet. ajtó és egy kiskocsi rollókkal. Cím: Forray-utca 2. sz. alatt. 2591



Hirdetmény.

Világos hegyközség szavazatra jogosított szőlőbirtokosainak 1908. évre szerkesztett névjegyzéke 1. évi augusztus hó 1-től Világos község-házánál a közigazgatási jegyzői irodában 14 napi közszemlére van kitéve. 2608

Világos, 1908. július 24.

Hegyközségi előljáróság.



Nemcsak a honi, hanem a helyi ipart is pártoljuk!

Spanlang János

épület-, műlakatos- és mérlegkészítő műhelye Arad, Florián-utca 66. sz. (Saját házában.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe /szakszerűen és kitünő munkaerővel berendezett

épület-, műlakatos és mérlegkészítő műhelyét.

Elvállal minden e szakmájába vágó munkát, u. m.: épületek felvasalását, takaréktűzhelyek, kapuk, erkélyek, folyosók, lépcsőzetek, sárcsozatok, verendák, óvtetők és cimtáblák elkészítését, modern minták és izléses kivitelben. — Ugyiszintén elvállalja mindennemű Meidlinger-féle kályhák és szivattyus kutak szerelését, továbbá tizedes-, százas- és hid-mérlegek elkészítését bármely nagyságban a legjutányosabb árak mellett. — Javítások méréselt árak mellett eszközöltetnek. Minden munkáért kezesseg vállalatik. — Minden munka személyes felügyelet alatt készül. Kitünő munka, pontos és szolid kiszolgálás. — A n. é. közönség szives megbízásait kérve, kiváló tisztelettel: **Spanlang János**, épület-, műlakatos és mérlegkészítő, Florián-utca 66. sz. 1761

Tervez és költségvetés díjmentesen készíttetik.

Felügyelő-bizottsági tagok jogai, kötelesegei és felelőssége

Írta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője.

E mű alapos és kimerítő tájékoztató nyújt mindazon jogviszonyokról, melyek a felügyelő-bizottság intézménye körül keletkezhetnek.

Ár a csinos vászonkötésben — bérmentve 3 korona. —

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dus raktárban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.



Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

— **Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem.** — 561

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és franczia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz. Telefon szám 25.

Azonnal kiadó

Thököly-tér, Zrinyi- és Lázár Vilmos-utcai

sarok üzlet,

minden üzletágra legalkalmasabb és legforgalmasabb helyen, hol naponta piac van, egy vagy több bolt-helyiség azonnal, esetleg november hó 1-től kiadó.

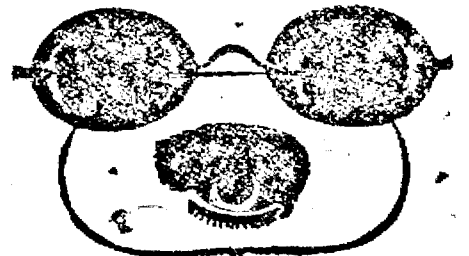
Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal reggel 6-8-ig, délután 3-5 óráig. Egyébb időben bővebbet a házmesternél. 2609

DZSIU-DZSITCU gyakorlati fogásait részletesen s képekben is ismerteti az „Önvédelem” most megjelent 3-ik kiadása. Rendőrök, pénzügyőrök, ügy-nökök, pénzeszedők s mindazoknak, kik megtámadtatásuknak vannak kitéve, nélkülözhetetlen. Legalkalmasabbajándék középiskolai hallgatónak. Férfiak, nők, öregek, ifjak egyaránt hasznát veszik. Ára 3 kor, kötve 3:50 kor. kapható a „Monori Sport Club” titkáranál Monor, Pest m.

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK SAMU

Arad Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarokán



Kiad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látsszeréseket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb forgatték, orrcsipek és szemüvegek, arany, ezüst, nikel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel. Nagy raktár sűrűségi fokmértekben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

Használt

Ólom

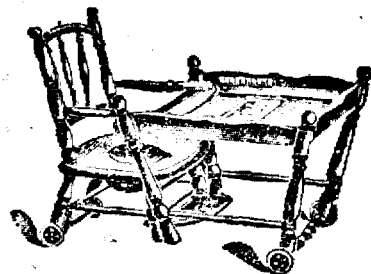
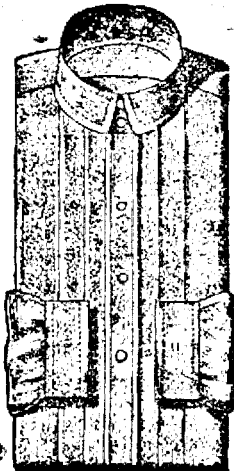
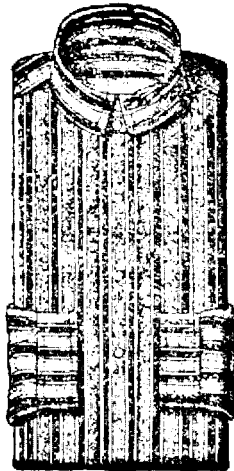
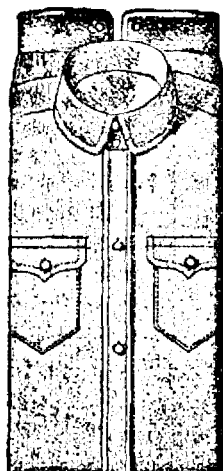
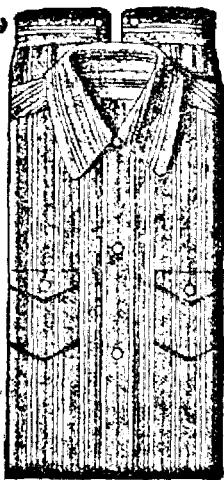
megvételre kerestetik

FISCHER nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1101

— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —



Szabadalmazott gyermek kocsik. Gumiköd zárószertekkel! Erős és tartós bükifából, finoman fényesek lakkal, mely keszke segítségével mint talókkal és mint járművel azonnal átalkatható. Súlyja 7 1/2 kg.

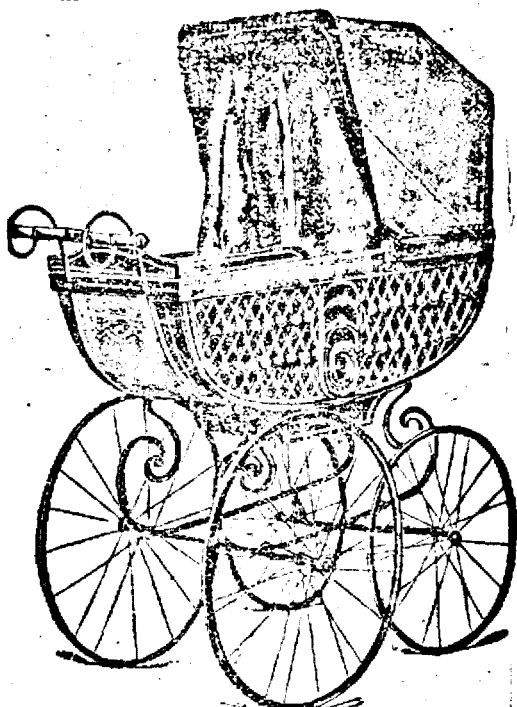
Férfi és fiu nyári ing forint — 99 kr.

Jó mosó Levantín férfi Sport ing frt. 1.25.

Elegáns divatos francia Batist férfi Sport ing frt. 1.50.

Valódi angol Saphier férfi sport ing frt. 1.75.

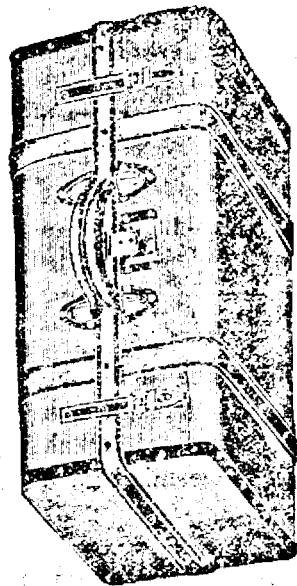
Szabadalmazott gyermek Reformszék, nélkülözhetetlen minden gyermeknél. Ara frt. 6.50, 7.50, 8.50.



Elegáns Princess Gyermekkoszi frt. 15. —, 17. —, 19. —, 25. —, 30. —.



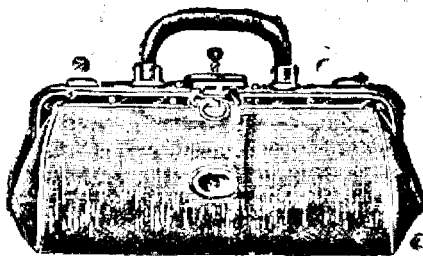
Utazó Bőrűl, finom vitorlavászonból vagy fekete műbőrűl frt. 4.50, 5.50, 6.10



Utazó kofe barna vagy fekete bőr vászonból frt. 1.50, 2.50, 3.50 f.



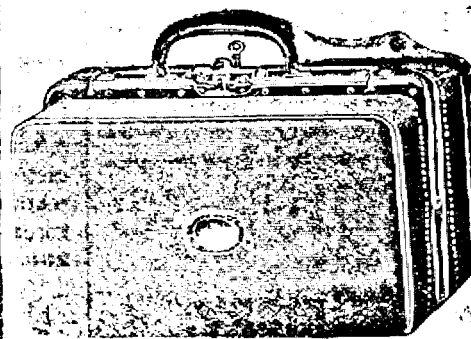
Gyermekkoszik nagy választékban frt 5. —, 6.50, 7.50, 8.50.



Kézi aktatáska frt. 2.25, 3.50, 4.50.



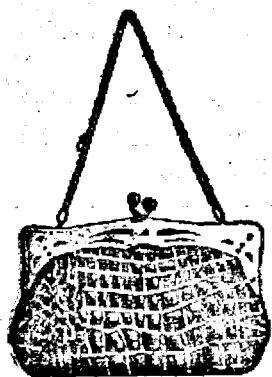
Bőr utaztat utazó kézi táska frt. 1. —, 1.25, 1.50, 1.75.



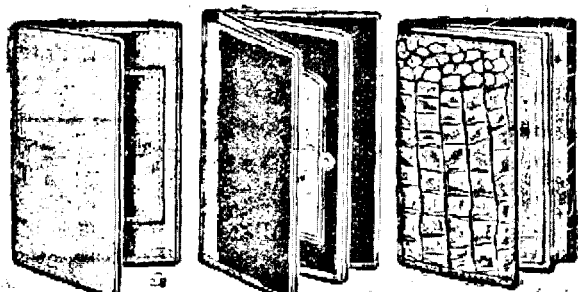
Fekete bőr utazó kézi táska frt. 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.



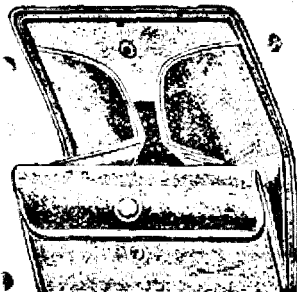
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.



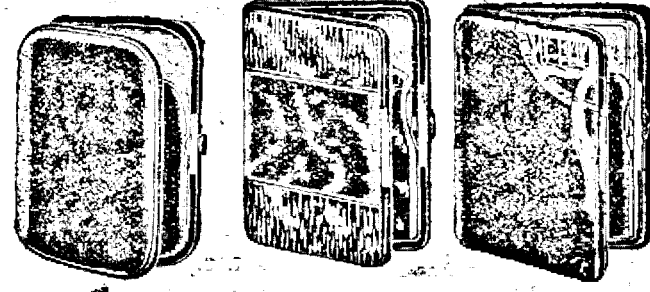
Nagyválaszték női kezitásokban frt. —.50, 1.150, 5.



Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi bőrből —.50, —.75 kr. frt. 1. —, 1.50, 2. —



Valódi bőr zsebpénztárcák frt. —.50, —.75, 1. —, 1.50-ig



Nagy választék valódi bőr cigaretta-, szivar- és dohánytárcákban frt. —.50, —.75, 1. —, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszkoztetnek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak füstökével.